

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

FALCK

PAA FYN I 25 AAR

Af

H. Duelund

UDGIVET AF
DE DANSKE REDNINGSKORPS FÆLLESFORBUND
1944

FALCK

PAA FYN I 25 AAR

FALCKS REDNINGSKORPS ODENSE ^{A/s}
1919 - 1. APRIL - 1944

Af

H. Duelund

UDGIVET AF
DE DANSKE REDNINGSKORPS FÆLLESFORBUND
1944

Den 1. April 1944 er der gaaet 25 Aar, siden Falcks Redningskorps begyndte at arbejde paa Fyn. Tiden frister ikke til at fejre Jubilæer, men man har dog ønsket at markere Dagen ved at udsende en Beretning om det udførte Arbejde.

Skriftet omfatter dog mere end Titlen lover. Redningskorpsset i Odense er et Led i den samlede Falck-Virksomhed, som bestaar af Moderselskabet i København og 5 Datterselskaber, der tilsammen driver 90 Redningsstationer. Udadtill er denne Virksomhed en Helhed, som i nøje Samvirke løser de fælles Opgaver og tilrettelægger Arbejdet. Det er derfor ikke muligt kun at skildre, hvad der er udrettet paa Fyn. Man maa vise Helheden og forklare Sammenhængen, uanset om Tilrettelæggelsen af den enkelte Opgave er foregaaet i Odense, i København eller andetsteds.

Det var medvirkende til Ønsket herom, at et saadant Forsøg ikke tidligere er gjort. Redningskorpsset i København har kun udsendt nogle korte Beretninger paa runde Aarsdage, der fortrinsvis har indeholdt Lister over udførte Redningsarbejder. Nogen sammenhængende Skildring af Korpssets Udvikling er ikke givet.

Man finder imidlertid intetsteds Magen til den danske Redningskorpsvirksomhed. Selvom 25 Aar ikke er nogen lang Tid, syntes det derfor rimeligt at skildre, hvorledes den var opstaaet og hidtil havde udviklet sig, medens Erindringen herom endnu var frisk.

FORUDSÆTNINGERNE OG FORARBEJDET

Det er undertiden vanskeligt at udrede, hvad der var Aarsagen til, at en stor Virksomhed blev startet. Stiftelsen kan ligge i Tidens Krav, og en Kreds af Mænd kan sammen tage Initiativet; men naar Aarene gaar, og nye Kræfter fører Arbejdet videre, kan de første, vanskelige Aars Indsats glemmes eller i hvert Fald træde tilbage i Erindringen.

En saadan Vanskelighed møder man ikke, naar man vil skildre Udviklingen i Falcks Redningskorps. Det staar straks klart, at Korpset alene skylder een enkelt Mand sin Tilblivelse: SOPHUS FALCK. Det var hans Fantasi og hans uovervindelige Energi og Stædighed, som skabte Redningskorpset, og skabte det i en Tid, der endnu næppe var moden hertil, men som alligevel var heldig og forudseende valgt, fordi Samfundet var paa Vej ind i en Epoke med stærkt udviklet Teknik og Trafik, der skulde stille store Krav til en forbedret Rednings- og Hjælpetjeneste.

Sophus Falck fødtes den 15. November 1864. Den 3. Oktober 1906 stiftedes paa hans Initiativ Redningskorpset for København og Frederiksberg A/S med ham selv som Direktør. Den nye Virksomhed blev mødt med en Mistro, som i mange Aar pinte Sophus Falck. For ham var Arbejdet en Hjertesag; han saa for sig, hvor mange Muligheder hans Korps vilde have for at hjælpe, redde og beskytte. Han fik mere end Ret, for selv han kunde dengang ikke forudse hele den kommende Udvikling.

Men andre kunde ikke godt se paa Sagen med den begejstrede Pioners Øjne. Man rystede paa Hovedet eller lo ad ham og hans Folk, naar de rykkede ud til Ildebrand eller efter en Ulykke. Det gjaldt om at opnaa Assurandørernes økonomiske Støtte og om at sikre sig en privat Abonnementsindtægt; men det var smaat med Tilslutningen, og Arbejdet begyndte med mange trange og fattige Aar.

Heri er ikke noget mærkeligt. Enhver ny Tanke, der føres ud i Livet, skal gennem en saadan Ildprøve. Er Tanken rigtig og Foregangsmandens Udholdenhed tilstrækkelig, lever hans Værk. Hvis Tanken er umoden, for tidlig født, eller det skorter paa Energi, kan Sagen ikke gennemføres. Der er ingen Grund til

OVERDIREKTØR SOPHUS FALCK

bagefter at foragte dem, der ikke straks vilde være med. Man maa se paa Forudsætningerne og være klar over, at det er Manden med Ideen, der er forud for sin Tid, og det er ham, der maa overbevise de andre ved at demonstrere Arbejdets Nytte.

Naar en Idé har sejret, forekommer det Eftertiden selvfølgeligt, og man forstaar ikke den Modstand, den maatte overvinde. Man glemmer, Forholdene i sin Tid var anderledes, og derfor synes man maaske ikke, der er Grund til at være saa imponeret af det Resultat, der er opnaaet.

I 1906 kørte man med Heste. Der fandtes vel et Par Hundrede Biler i hele Landet, men trafikmæssigt betød de intet. Der fandtes ikke en Automobilsprøjte eller et Ambulanceautomobil. Ord som Rutebil og Radio kendtes ikke, og ingen troede paa Muligheden for Flyvning. Faa havde elektrisk Lys og Kraft. Nutidens Socialforsorg var ukendt, Sygekassevæsenet svagt, og Hospitalsindlæggelse derfor kostbar og mindre anvendt. Danmark havde 2.588.919 Indbyggere mod 3.844.312 i 1940. Landbruget anvendte ikke Maskiner som nu, ingen havde hørt om en Traktor.

Forbedret Teknik og forøget Trafik bragte en Forandring og større Fart i hele Samfundslivet saa vidt, at det blev almindeligt, at en ung Mand anskaffede sig en Motorcykle og et Ægtepar en Bil. 1. September 1939 var der ialt indregistreret 192.449 Motor-køretøjer.

Denne Udvikling skabte forøget Behov for Rednings- og Hjælpetjenesten. Mange arbejdede med paa Udviklingen heraf indenfor forskellige Omraader, men Sophus Falck var Foregangsmanden. Medens andre overvejede, handlede han, uhæmmet som han var med Hensyn til Tradition og Omsvøb. Naar han syntes, at noget var værd at forsøge, gik han i Gang med det straks, fordi han ikke som offentlige Institutioner var afhængig af Udvalg, Bevillinger og Budgetter. Han var den første i hele Skandinavien, som anskaffede en Automobil-Ambulance; han indførte Paahængs-Motorsprøjten og gennemtvang herved en egentlig Brandslukningstjeneste paa Landet. Han indførte en Inspektion af Slukningsmateriel og Afholdelse af Brandøvelse paa Slotte, Gaarde, Fabriker, Hospitaler og Sanatorier. Han fandt paa de kendte Udrykningssignaler, der senere blev lovbestemt for Politi, Brandvæsen og Redningskorps, og da Tiden var moden, skabte han Redningstjenesten ogsaa udenfor København.

Det tog 13 Aar, før der i 1919 blev oprettet en Redningsstation udenfor København. Det skete i Odense. Lyst havde det ikke skortet paa. Falck havde flere Aar i Forvejen syslet med Tanken om at aabne den første Provinsstation i Odense, og allerede i 1913 holdt han Foredrag herom med Lysbilledfremvisning paa Industripalæet i Odense; men dengang kom han ikke videre. Han vilde vække almén Interesse for Planen, stifte et selvstændigt Selskab og hertil knytte nogle af Landsdelens ansete og kapitalstærke Mænd, der kunde være Medstiftere og danne Selskabets Bestyrelse. Dette krævede et stort Forarbejde, Overtalelses-evner og Held og helst ogsaa en for Formaalet gunstig Situation saasom Ophør af en tidligere Form for Redningstjeneste eller Krav om Ændring heri, fordi den bestaaende Tjeneste var mangelfuld eller forældet.

Man havde vel nok kunnet komme i Gang paa et tidligere Tidspunkt, hvis man i højere Grad havde haft Tillid til egen Evne til alene at løse Opgaven. Erfaringerne har senere vist, at Redningskorpset har formaaet at oprette et Net af Redningsstationer over hele Landet uden samtidig at stifte flere Datterselskaber eller søge fremmed Kapital, idet der har været saa stærk Brug for Korpsets Tjeneste, at der har været rigelig Arbejde til alle Stationerne. Man behøver blot at sikre sig Arbejdet, før en Station oprettes, og det gøres ved Forhandling med de stedlige Kommuner om Slukningshjælp og Sygekørsel samt ved forberedende lokal Abonnementstegning. Naar Beskæftigelsen paa denne Maade er sikret, behøves ikke ogsaa Kapitaltilskud.

Men denne Erfaring savnede man selvfølgelig, da man første Gang tænkte paa at tage Arbejdet op udenfor København. Dengang stod Sophus Falck ogsaa alene; han var nødvendigvis et stort Stykke af en Selvhersker, ellers havde han aldrig klareret de første svære Aar. Hans Erfaring gik ud paa, at det gjaldt om at sikre sig fornøden Kapital, og han nærrede en vis Frygt for selv at søge den fremskaffet ved hurtigere Udvidelse af Abonnementsportefeuillen.

For ham var det ene afgørende, at man ydede Hjælp saa hurtigt som muligt; Pengespørgsmaalet maatte ikke spille nogen Rolle. Dette er rigtigt og vigtigt, og det glemmes forhaabentlig aldrig i Falcks Redningskorps. Men det kan kombineres med en forretningsmæssig Indsigt og Tilrettelæggelse, som for Publi-

kum medfører den Fordel, at Hjælpetjenesten baade kan udvides og billigøres. Jo større Abonnementstilslutningen er, desto større og bedre Materiel kan Redningskorpset anskaffe, og desto billigere kan det yde sine Tjenester, idet de faste Administrationsomkostninger ikke vokser i Forhold til Udrykningsantallet, og selve Udrykningsomkostningerne bliver billigere, jo mere Mandskabets og Vognenes fulde Arbejdskapacitet udnyttes.

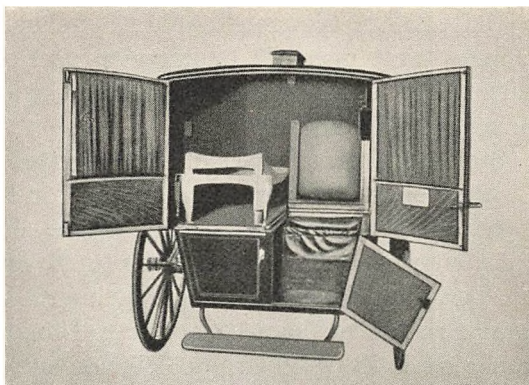
Et Eksempel vil vise dette. I 1919, da Redningskorpset i Odense blev oprettet, betaltes der 50 Kr. om Aaret for Abonnement paa Redningshjælp for et Automobil, og der blev kun ydet gratis Assistance i 10 km Afstand fra den ene Station. I 1939 betaltes der 15 Kr. aarlig for et Automobilabonnement, og Abonnenten fik gratis Hjælp overalt i Landet med fri Bugsering fra Skadestedet til sit Hjem, populært udtrykt „fra Skagen til Gedser“.

Men Falck, som havde kæmpet for at komme i Gang og for at faa Lov til at yde Hjælp, kom aldrig bort fra en hemmelig Frygt for, at for stor Tilslutning kunde medføre pludselige Krav, han ikke kunde opfylde. Redningskorpset holdt sig langt fra alt Guld og Gullasch i Krigsaarene 1914—18. Dette kan kun billiges; men man afstod ogsaa fra en gennemført Akkvisition, der paa dette tidligere Tidspunkt vilde have sikret Korpset en stor Abonnementsportefeuille og sat det i Stand til at yde sin Arbejdsindsats andre Steder i Landet. Tiden har vist, at dette ikke rummer nogen Fare. Hjælpeberedskabet udvides med den voksende Omsætning, og der er ikke større Udsigt til, at alle Korpsets Abonnenter kræver Hjælp samtidig, end til at der samtidig opstaar Ildebrand hos alle et Brandforsikringsselskabs Forsikringstagere, eller til at alle Indskydere i en Sparekasse samtidig kræver deres Kapital udbetalt. I hvert Fald staar man sig bedre ved at lade alle saadanne samfundsnyttige Virksomheder udvikle sig, saa de fuldtud kan tjene Dagliglivets Krav, end ved at lade dem stagnerere af Frygt for, at de ikke skulde have Styrke nok under en fuldkommen Katastrofe.

I Efteraaret 1918 opstod imidlertid en Situation, der var gunstig for Planen om Oprettelse af et Redningskorps i Odense. Vognmand Steffen Mair havde Overenskomst med Bestyrelsen for Odense Amts og Bys Sygehus om Udførelse af Sygekørslen, og han ønskede at ophøre hermed. Samtidig stod Odense Brand-

Sygevogn, benyttet af Steffen Mairs Ambulance-Station i Odense indtil 1. April 1919.

væsen overfor en Nyordning, idet man ikke mere kunde nøjes med det gamle Sprøjtehus paa Klostervej, men skulde flytte til en ny Brandstation, der indrettedes ved Slottet. Direktør Sophus Falck rejste til Odense og fik efter forskellige Forhandlinger skabt Basis for at begynde Arbejdet der.

Han førte Forhandlinger med Steffen Mair og med Odense Kommune samt med Sygehuset, og han henvendte sig til Direktør Chr. Dæhnfeldt, der straks var interesseret i Tanken. Endvidere traadte han i Forbindelse med Vinhandler, Konsul Th. Andersen, og efter Direktør Dæhnfeldts Raad for ogsaa udenfor Odense at faa fornøden Tilslutning til Arbejdet, med Greve Ahlefeldt Laurvig Lehn, Hvidkilde, og begge disse Herrer lovede ogsaa deres Medvirken.

Den 29. December 1918 købte man Steffen Mairs Forretning „Ambulance-Stationen i Odense“ for 35.000 Kr. kontant med Overtagelse den 1. April 1919. Man forhandlede med Sygehusbestyrelsen, og under 28. Januar 1919 afgav Redningskorpset for København og Frederiksberg A/S følgende skriftlige Tilbud:

„Da Forholdene for Øjeblikket er saa usikre med Hensyn til Lønsørgsmaal, Benzin og Gummi, har Bestyrelsen for Redningskorpset besluttet at tilbyde Bestyrelsen for Odense Amts og Bys Sygehus at køre Sygetransport paa samme Maade og til samme Priser som Steffen Mair hidtil har gjort, saaledes at vi i alle Maader indgaar i Herr Steffen Mairs Kontraktforhold og under samme Vilkaar og Forhold som Steffen Mair har gjort, idet vi ikke er i Tvivl om, at det samme gode Forhold, som der har været mellem Bestyrelsen for Odense Amts og Bys Sygehus og Steffen Mair maa blive overført paa os, og at vi af Forhandlingsvej senere hen kan komme ind paa et fast Grundlag, hvormed begge Parter kan være tilfreds.“

Dette Tilbud blev modtaget af Sygehuset, og Kørslen har uden Ophør været overladt Redningskorpset i de forløbne 25 Aar, selvom Forholdene naturligvis Tid efter anden har medført Ændringer i Vilkaarene.

Steffen Mairs Kontrakt var oprettet i 1912 med Enkefru C. Mair og dengang gældende alene for Hestevogne. Der skulde køres dels med Sygehusets egne Vogne, dels med Fru Mairs private Sygevogne. Betalingen indenfor Bygrænsen var 2 Kr. 50 Øre pr. Tur, naar der kørtes med Sygehusets Vogne, og 3 Kr. 50 Øre, naar Fru Mairs Vogne benyttedes. Udenfor Bygrænsen betaltes henholdsvis 33 og 40 Øre pr. løbende km. Holdt Fru Mair senere Syge-Automobil, skulde der betales 48 Øre pr. km, naar denne benyttedes. Bestyrelsen forbeholdt sig Ret til i enkelte Tilfælde uden Betaling til Fru Mair at lade Beboerne i Odense Amt benytte Sygehusets Vogne, naar de selv skaffede Forspand og Kusk.

Den 4. Januar bragte et lokalt Blad et Interview med Sophus Falck, hvori han fortalte, at Bestyrelsen for Redningskorpset i København havde været i Odense for at besigtige Steffen Mairs Materiel, og at Handelen nu var kommet i Stand. Hermed var Grundlaget skabt for den fuldt moderne Redningsstation, man saa hurtigt som muligt vilde oprette i Odense. Forretningen skulde overtages den 1. April, og i Løbet af Sommeren haabede man at kunne have Stationen færdig. Man forhandlede for Tiden med Kommunen om en passende Grund og haabede at faa en saadan overladt paa rimelige Vilkaar.

Dette lykkedes ogsaa. Odense Kommune solgte det projekterede Selskab Grunden Matr. Nr. 1161 aq af Odense Købstads Bygrunde beliggende Klostervej 28 i Sct. Hans Sogn med det derpaa opførte Sprøjtehus for 33.000 Kr. og lod hele Købesummen blive indestaaende som Prioritet i Ejendommen. Man henvendte sig derefter til Arkitekt Hjalmar Kjær, som i Februar 1919 havde Planerne færdig til en ombygget og udvidet Stationsbygning. Den rummede en stor dyb Garage med 3 Ud-kørselsporte, nogle Mandskabs- og Materielrum samt to Lokaler, som man foreløbig udlejede til Røde Kors Afdelingen i Odense. Militæroverlæge og Klinikchef Frants Svendsen boede dengang i Odense, og han førte Forhandlingerne for Dansk Røde Kors og indledede dermed et Samarbejde i Odense, som fortsættes endnu i Dag. Overlæge Svendsen udtalte den 15. Marts

1919 til Odensebladene, at Forhandlingerne var naaet til en gunstig Afslutning. Røde Kors skulde overtage 2 Lokaler i Redningsstationen. I det mindre skulde indrettes en fuldstændig kirurgisk Skadestue, hvor Publikum kunde blive behandlet af det til enhver Tid tilstedeværende, samariteruddannede Mandskab, eventuelt i alvorligere Tilfælde af en tilkaldt Læge. Det større Lokale skulde indrettes til Depot, Mødesal og Undervisningslokale, og bag Bygningen skulde der være Garage og Øvelsesplads.

Planerne realiseredes og Dansk Røde Kors og Redningskorpset har i de siden forløbne Aar ydet hinanden gensidig Støtte og haft et godt Naboskab.

I Februar Maaned købte man endvidere Ejendommen Klostervej 29. Den var beliggende overfor Redningsstationen, og det var Meningen her at skaffe Lejligheder til Korpsets Personale. Købesummen var 65.000 Kr., hvoraf 15.000 Kr. blev udbetalt kontant. Der var ogsaa Bolignød i 1919. Der var nedsat Huslejenævn og indført Forbud mod Opsigelse af Lejere. Derfor kunde man ikke faa andre Lokaler fri end en Kvistlejlighed, som blev indrettet til foreløbigt Kontor og Vagtstue.

Med Odense Kommune førtes Forhandling om et Tilskud til Driften, og Kommunen bevilgede 2500 Kr. om Aaret. Det var uden Modydelse fra Korpset, men blev senere ændret til en Kontrakt om Redningsbetjening.

I Interviewet den 4. Januar oplyste Sophus Falck, at Stationen vilde blive forsynet med det nyeste og bedste Materiel, og at hele Øen skulde være dens Virkefelt. Formaålet skulde være at bringe Hjælp i en Fart overalt, hvor det var paakrævet. Naar Stationen var klar, skulde den have 4 Biler og betjenes af 7 Mand, hvis Stillinger skulde besættes med lokale Folk, medens Lederen skulde komme fra Redningskorpset i København.

Til Leder havde Sophus Falck udset sin yngste Søn, William Falck, der var født den 9. September 1894 og saaledes var 24 Aar gammel. Han var blevet ansat i Korpset den 2. Januar 1909 og gjorde nu Tjeneste som Overassistent i København. Den 1. April 1919 skulde Arbejdet paabegyndes, idet Steffen Mair da ophørte med Kørslen. William Falck havde været i Odense nogle Gange for at tilrettelægge Arbejdet og engagere Mandskab, og den 28. Marts forlod han København for fremtidig

at slaa sig ned i Odense. Ved Afrejsen modtog han 300 Kr. af Faderen og fik Besked om, at naar disse Penge slap op, maatte han selv skaffe sig, hvad han skulde bruge.

Han har heller aldrig senere modtaget rede Penge fra København, men har siden sørget for, at Selskabet i Odense klarede sig selv. Den Aktiekapital, der blev tegnet, administreredes af Faderen og medgik til Køb af Ejendomme og Materiel og levned ingen Rest til Driftskapital. Da han kom til Odense tog han ind paa Grand Hotel. Næste Dag ringede han til Faderen for at aflægge Rapport, og da Sophus Falck hørte, at Sønnen boede paa Grand Hotel, fik han en ordentlig Opsang og Ordre til straks at finde sig et billigere Sted at bo. Han skyndte sig at betale sin Regning og flyttede til Missionshotellet.

Saa aabnede man Stationen den 1. April 1919. Kl. 11.15 Formiddag rekvireredes den første Udrykning; det var Kørsel af en Patient fra Sct. Jørgensgade 33 til Sygehuset. Der var antaget 4 Reddere, hvoraf de to var Chauffører overtaget fra Steffen Mair, og desuden en ung Kontorelev Nikolaus Nielson, som i Dag er Direktør i Selskabet. Med Direktøren var der saaledes en Stab paa 6 Mand. I Dag beskæftiger man 42 Mand i Odense og 134 paa hele Fyn. Man havde foreløbig Mairs 3 Sygevoogne at køre med, og i Løbet af Sommeren leverede Moderselskabet i København en ny Mercedes-Ambulance, efter Datidens Forhold en moderne og god Vogn, samt en Mercedes-Kranvogn og alle de Redskaber og Grejer, der skal findes paa en Redningsstation. Man fik ogsaa til Katastrofebelysning en af de Lysmaskiner, der havde været anvendt i tyske Skyttegrave under Krigen. Den forekommer nu primitiv, men imponerede dengang meget. Odense-Pressen beskrev, hvorledes den blev stillet op paa faa Minutter, saa Ulykkesstedet efterhaanden kom til at ligge badet i et Lysskær, næsten som var det Dag.

Man har valgt den 1. April 1944 som Jubilæumsdag, fordi Fyens Redningskorps da har arbejdet i 25 Aar. I og for sig optraadte Virksomheden forinden, nemlig som Køber af Forretning og Ejendomme; paa den anden Side skete Selskabets rent formelle Stiftelse først et Par Maaneder senere. Men man har som det københavnske Selskab valgt at regne alene med den Periode, hvori man har været i Virksomhed med selve Redningstjenesten.

Direktør Chr. Dæhnfeldt, Formand
for Fyens Redningskorps A/S fra
Stiftelsen til sin Død d. 20. Maj 1920.

FYENS REDNINGSKORPS A/S

Det trak ud med at faa Stationen færdig. Odense Brandvæsen flyttede senere end aftalt, fordi den nye Brandstation ikke var færdig. Den 27. Maj kunde man endelig holde Rejsegilde; men man blev stadig sinket af, at Brandvæsenet havde Ret til at have Vogne holdende, til dets nye Station kunde tage imod dem, saaledes at man til Korpsets egne Vogne kun disponerede over een Udkørselsport. Først haabede man at være færdig til officiel Indvielse i September, saa til Nytaar, men det lykkedes først at blive klar hertil den 27. Januar 1920.

I Mellemtiden havde man den 4. Juni 1919 oprettet Stiftelsesoverenskomst og afholdt konstituerende Generalforsamling.

Stifterne var: Greve Ahlefeldt Laurvig Lehn, Hvidkilde pr. Ollerup, Vinhandler Th. Andersen og Direktør Chr. Dæhnfeldt, Odense, samt Direktør Sophus Falck, Overretssagfører V. Falbe-Hansen, Grosserer Kai Lippmann og Direktør William Hansen fra København, der alle fik Sæde i Selskabets Bestyrelse. Paa et samme Dag afholdt Bestyrelsesmøde konstituerede Bestyrelsen sig med Direktør Dæhnfeldt som Formand og Vinhandler Th. Andersen som Næstformand og Bestyrelsens Delegerede og Raadgiver for Direktør William Falck.

Selskabets Navn blev Fyens Redningskorps A/S med Hjemsted i Odense og med det Formaal gennem en eller flere særligt dertil indrettede Redningsstationer at forebygge eller begrænse Udbredelsen af Ulykker og Ødelæggelser, i Særdeleshed naar disse er opstaaede ved Ildebrande eller Oversvømmelser af Ejendomme og Værdier, samt til i Sygdoms- eller Ulykkestilfælde at yde syge eller tilskadekomne den første Hjælp. Naar Mennesker eller Dyr er i Livsfare, kan saadan Hjælp ydes vederlagsfrit.

Det bestemtes tillige, at Selskabet kan „paatage sig Entreprenørarbejde saasom Oprydningsarbejde, Udpumpning af Grunde, Udlaan og Salg af Redningsmateriel, Presenninger, Dunkrafte, Taljer etc., i det hele taget saadant Arbejde, hvor Selskabets Opgave paa dette Omraade bliver et noget lignende som Switzers Redningsselskab paa Søen“.

Aktiekapitalen er ansat til 150.000 Kr., men Selskabet kan dog træde i Virksomhed, naar 110.000 Kr. er tegnet. Af Stifterne er tegnet 35.000 Kr., medens 115.000 Kr. søges tegnet underhaanden.

Paa den konstituerende Generalforsamling samme Dag vedtog man tilsvarende Love for Selskabet, hvori man baade oplyser, at Aktiekapitalen er ansat til 150.000 Kr., at Aktierne er fuldt indbetalt, samt at Selskabet kan træde i Virksomhed, naar 110.000 Kr. af Aktiekapitalen er tegnet. I Virkeligheden var det københavnske Selskab stiltiende Garant for, at Aktiekapitalen blev tegnet, idet man heraf skulde have Betaling for det leverede Materiel og selv vilde være nødsaget til helt eller delvis at tegne Aktierne, hvis andre ikke gjorde det. Det gik da ogsaa saaledes, at man i København overtog Aktiemajoriteten, og det varede flere Aar, før man fik de sidste Aktier tegnet. Endnu i 1934 var der kun udstedt Aktier for 149.000 Kr., men saa meldte der sig en Køber til den sidste Aktie.

Lovene bemyndigede Bestyrelsen til uden Generalforsamlingens Godkendelse at forhøje Aktiekapitalen til 200.000 Kr., men denne Bemyndigelse blev aldrig benyttet, og ved en senere Lovændring bortfaldt den.

Medens man ventede paa, at Stationen skulde blive færdig, laa Arbejdet ikke stille. 1. August havde man kørt de første 10.000 km. Der var megen Sygekørsel, og efterhaanden som Kendskabet til Redningskorpsets Arbejde bredte sig, tilkaldtes man ogsaa i

andre Anledninger. Med Odense Brandvæsen havde man fra Begyndelsen det bedste Samarbejde. Der blev truffet Aftale om Etablering af en direkte Telefonledning fra Brandstationen til Redningsstationen, saa Korpset straks kunde faa Underretning om alle Brandmeldinger og foretage samtidig Udrykning for at udføre Redningsarbejde. Den første Udrykning til Ildebrand foretoges den 21. Juli, hvor der efter Eksplosion af en Tønde Lak var opstaaet en større Brand i A/S Wilh. Løngreens Fabriker, Nedergade 33. Siden har Redningskorpset i de forløbne 25 Aar mødt til alle Ildebrande i Odense Kommune.

Arbejdstiden var lang og Pladsforholdene ubekvemme. Mandskabet havde Vagt 2—3 Døgn i Træk, men arbejdede iøvrigt efter Overenskomst, der var oprettet med Fagforeningen, og Stillingerne var meget efterspurgte; nye Ansøgere meldte sig til Stadighed paa Stationen. Det var upraktisk med det primitive Kontor og Vagtstuen paa Kvisten i Genboejendommen. Vagtmandskabet skulde ned fra Kvisten, naar det skulde rykke ud, med mindre det paa Grund af Stationsarbejde allerede opholdt sig nede; men saa maatte Kontormanden Nielson tilkalde Folkene med Fløjtesignal og hejse Køresedlen ned fra Vinduet i en Blikæske, idet man ikke kendte en saadan Luksus som Hus-telefon i Garagen. Efter nogen Tids Forløb lykkedes det at faa en Lejlighed i Stueetagen fri, og her forblev Kontoret i en Aarrække.

Der blev antaget to Repræsentanter, som skulde tegne Abonnenter til Stationen, men dette var for dem kun et Bierhverv, og de udrettede ikke stort. Direktør W. Falck maatte selv tage sig ogsaa af dette Arbejde, for at man kunde oparbejde en tilstrækkelig Indtægt. Arbejdet gav ganske godt Resultat, men det ærgrede Falck, at han efter den trufne Aftale maatte aflevere Provisionen til Repræsentanterne, naar han selv havde tegnet et godt Abonnement. Det var travle Dage for ham, der skulde leve sig ind i Odense-Forholdene, føre Forhandlinger, passe Selskabets Regnskaber, lede selve Tjenesten og helst følge med ud ved de større Udrykninger. Nogen Aflastning fik han, efterhaanden som det voksende Personale erhvervede den fornødne Erfaring. Hertil bidrog, at de skiftevis sendtes til Uddannelse paa Hovedstationen i København, men virkelig Dygtighed og Evne til at arbejde paa egen Haand opnaas først efter en vis

Tids Arbejde i Marken med praktisk Deltagelse i al Slags Redningsarbejde, ikke under Øvelser, men efter virkelige Ulykker.

I de 9 Maaneder i 1919 rykkede man 13 Gange ud til Ildebrand, 2 Gange til Vandskade, 7 Gange til Dyreredning, 5 Gange i Anledning af Kørselsulykker; man udførte 147 Ambulanceudrykninger, 1277 Sygetransporter og 32 Entreprenørarbejder, saaledes at man gennemsnitlig havde $5\frac{1}{2}$ Udrykning pr. Dag. Arbejdet steg jævnt i en Række Aar; i Trediverne, hvor der oprettedes mange nye Stationer, steg det forholdsvis stærkt. Iøvrigt steg det hvert eneste Aar bortset fra 1939/1940, hvor der var en lille Tilbagegang paa Grund af Kørselsindskrænkningerne, men det indhentedes igen i 1941, og i 1943 naaede man op paa 36.692 Udrykninger eller over 100 Kørsler daglig for de fynske Stationer. Der kørtes i 1943 ialt 471.116 km, og indtil Udgangen af dette Aar havde Korpsets Vogne tilsammen kørt 5.310.612 km eller en Strækning som Jordan rundt ved Ækvator 133 Gange.

Der afsluttedes intet Driftsregnskab for 1919, idet man havde vedtaget at lade det første Regnskabsaar gaa til Udgangen af 1920. Den 27. Januar 1920 var alt færdigt, saa Stationen kunde aabnes officielt. Det skete under stilfærdige Former i Overværelse af de lokale Myndigheder, Pressen og de Haandværkere, der havde haft Arbejdet paa Stationen. Samme Dag underskrev

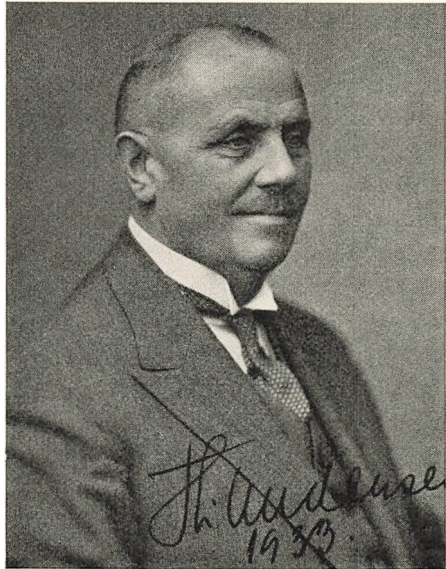

Første Udrykning til Kørselshjælp fra Stationen i Odense.

Konsul Th. Andersen, Medlem af Bestyrelsen for Falcks Redningskorps Odense A/S (Fyens Redningskorps) fra Stiftelsen og Selskabets Formand fra 16. Oktober 1920.

1919

1933

Bestyrelsen Skøder paa Ejendommene og vedtog at optage en Kassekredit i Fyens Disconto-Kasse paa 35.000 Kr. med Pant i Selskabets egen usolgte Aktiebeholdning for samme Beløb og med Bestyrelsens Kaution.

Man behandlede ogsaa en Henvendelse fra Stiftamtet om Oprettelse af Vagtstationer for Nyborg, Ringe, Svendborg og Faaborg og vedtog at stille Automobil og Remise til Disposition, forsaavidt Amtet vilde afholde de med Anskaffelsen og Installationen forbundne Udgifter. Redningskorpset vilde da paa nærmere Betingelser afholde de med Driften forbundne Udgifter. Denne Ordning blev aldrig gennemført, men det er interessant at se, at man allerede saa tidligt beskæftigede sig med Udvidelsesplaner. I Løbet af nogle Aar fik man selv Styrke til uden offentlig Støtte at oprette faste Stationer i alle de nævnte og flere andre fynske Byer.

Ved Stationsaabningen inviteredes Publikum til at bese Stationen, og den 8. Februar tog man efter Bekendtgørelse mod interesserede fra Kl. 10—12 Formiddag.

Den 20. Maj 1920 døde Selskabets Formand, Direktør Chr. Dæhnfeldt. Han havde været det unge Selskab en god Ven og

bidraget væsentligt til dets Oprettelse. Som ny Formand valgtes Konsul Th. Andersen, og Konsul Axel Nielsen indvalgtes i Bestyrelsen.

Arbejdet gik sin støtte Gang, men præget af Efterkrigstidens Vanskeligheder. Det kneb med Gummi til Vognene, baade Benzin, Dæk og Slinger var dyre, og man regnede med en Kørselspris af ca. 1 Kr. pr. km.

I 1920 stiftedes et Selskab i Aalborg, og Sophus Falck, der nu var Overdirektør for hele Virksomheden, fik i 1921 oprettet „De Danske Redningskorps Fællesforbund“. Da der nu var tre selvstændige Selskaber og flere var planlagt, hvert med egen Kapital og Bestyrelse, men alle med samme Formaal og alle virkende i Sophus Falcks Aand, fandt man det heldigst at samle disse i en fælles Organisation, saa man kunde sikre sig, at Tjenesten overalt blev udført ensartet og paa rette Maade, og at Korpsene virkede i godt og enigt Samarbejde. Forbundet skulde ogsaa varetage Selskabernes Interesser overfor Myndigheder og andre.

Forbundets første Bestemmelse gaar ud paa, at det for alle under det staaende Selskaber skal være en ufravigelig Pligt:

Altid at komme til Hjælp — uanset om Betaling kan ydes eller ej — naar Mennesker eller Dyr er i Livsfare.

Altid at komme til Hjælp paa bedste og hurtigste Maade, naar Ulykker indtræffer, samt at søge at forebygge og begrænse Omfanget af Ulykker.

Altid at virke med dette for Øje, at „Hurtig Hjælp er dobbelt Hjælp“.

Som Medlem af Fællesforbundet kan optages ethvert selvstændigt virkende Redningskorps i Danmark, saafremt Korpset er oprettet og drives efter de samme Principper og med de samme Formaal som de øvrige under Forbundet staaende Redningskorps. Der maa af alle under Forbundet staaende Redningskorps i Lighed med de Principper, der bestandig har været gældende for Redningskorpset i København, ikke tilsigtes nogen personlig Vinding, og enhver Fortjeneste skal udover rimelig Forrentning af Kapitalen anvendes til paa bedste Maade at opfylde de forøgede Krav, Redningsstationerne bestandig vil komme til at staa overfor, og til i paakommende Tilfælde at kunne virke i filantropisk Henseende.

Fyens Redningskorps vedtog straks at indtræde i Fællesforbundet. Der var ikke fra Begyndelsen oprettet skriftlige Aftaler imellem Selskaberne, og det var derfor en rigtig Tanke saaledes at knytte dem nærmere sammen. Det har uden Tvivl været Sophus Falck en virkelig Tilfredsstillelse at faa de høje etiske Fordringer, han stillede til Korpsets Virksomhed, fastlagt paa denne Maade. Forbundet gjorde ogsaa i mange Aar god Nytte, og enhver Redningsmand, der lærer de anførte Bestemmelser og holder sig dem efterrettelig, tjener sit Kald paa rette Vis.

Af andre Grunde er Forbundets Betydning i de senere Aar blevet mindre. Der blev ialt oprettet 5 Datterselskaber; saa ophørte man hermed og gik over til at etablere nye Stationer som Filialer af de bestaaende Selskaber. For det fynske Selskab har det været af Betydning at have sin lokale Bestyrelse, men man vilde faa et altfor tungt og kompliceret Apparat at arbejde med, hvis hver Station i Landsdelens andre Byer skulde ejes og administreres af et selvstændigt Selskab. Det københavnske Moderselskab har nu erhvervet Aktiemajoriteten i samtlige Datterselskaber, og som Følge heraf kan samme Virkning opnaas, som man i sin Tid vilde sikre sig ved Forbundets Hjælp.

I 1921 regnede man med, at der vilde blive startet et større Antal Selskaber, som helt eller væsentligst ejedes af fremmede, men som dog vilde samarbejde med det ældste Redningskorps. Saaledes blev Udviklingen ikke, og da der nu i Forbundet kun findes 6 Selskaber, der nu alle fører Falck-Navnet, er Slagkraften udadtil blevet mindre. Hertil bidrager ogsaa, at det forlængst har været nødvendigt at gennemføre ensartede Tarifer og Betjeningsvilkaar overalt, saa der siden har været færre interne Spørgsmaal for Forbundet at behandle.

Da der i de senere Aar har eksisteret et privat Redningskorps, som ikke var Medlem af Fællesforbundet, kunde dette ikke som paatænkt optræde i Egenskab af Forbund for alle Redningskorps, og efterhaanden blev Resultatet, at det københavnske Moderselskab førte Forhandlinger med Myndigheder og andre om generelle Spørgsmaal. Ikke mindst de Krigsaar, vi nu finder os i, har medført, at Myndigheder som Ministerier, Vareforsyningsdirektoratet, Benzinnævnet og andre ønsker at have Forbindelse med et Sted, der hurtigt kan træffe Afgørelse for de samlede Falck-Redningskorps, og af naturlige Grunde er dette

da blevet Hovedkontoret i København. Som Følge deraf er Direktør W. Falck nu Fællesforbundets Kommitterede, der paa dets Vegne kan træffe de fornødne Afgørelser og udsende Instrukser til alle Redningsstationerne.

Men Fællesforbundet opretholdes stadig, og dets aarlige Møde, hvor Selskabernes Bestyrelsesmedlemmer og deres Direktører samles til Drøftelse af Spørgsmaal af fælles Interesse, bidrager til at fremme det indbyrdes gode Arbejdsforhold og et godt Kammeratskab.

I 1921 blev Elev N. Nielson udnævnt til Assistent. I en samme Aar udgivet 15 Aars-Beretning for det samlede Redningskorps betegnes William Falcks Broder, Harry Falck, som „Leder af De Danske Redningskorps Fællesforbunds Centralværksteder“. Titlen var betydelig større end Stillingen, hvilket kunde hænde i Korpsets unge Aar, hvor man i nogen Grad søgte at bøde paa smaa Gager med større Stillingsbetegnelser, ligesom man efter militære Principper delte Funktionærene i Officerer og Menige. Tiden har ændret dette; der er nu rent civile og færre Gradsbetegnelser, men Stillingerne er bedre aflagte. Harry Falck overgik iøvrigt til det fynske Selskab, hvor han blev Assistent paa Stationen i Odense.

Lige siden Oprettelsen af det første Redningskorps i København benyttede De Danske Statsbaner sig af dets Assistance i Ulykkestilfælde og havde Aftale om Korpsets Deltagelse i Øvelser. En særlig stor Indsats ydede Korpsset under Vigerslev-Ulykken den 1. November 1919. Dette gav Anledning til Omtale i Bladene af, at Statsbanernes Hjælpetog paa Fyn var stationeret i Nyborg, men at man, fordi Redningskorpsset var stationeret i Odense, overvejede at flytte det dertil og maaske som i København indrette en særlig Rampe, ad hvilken Korpsets Vogne kunde køre op. Betydningen heraf bortfaldt dog, fordi det snart viste sig, at Redningskorpsets Vogne kom hurtigst frem ad Landvejen. Ved store Ulykker har et Hjælpetog Betydning, men da det skal vente med Afgang, til Funktionærer, Læger og Samaritter er kommet tilstede, vil man altid kunne regne med, at Korpsets Motorkøretøjer er kommet først til Ulykkesstedet, saa dette, hvis det er om Natten, er belyst og Hjælpearbejdet paa-begyndt, før Hjælpetoget ankommer. Efterhaanden som Red-

ningskorpset har oprettet nye Stationer, er de med Statsbanerne aftalte Udrykningsplaner stadig blevet revideret, og Statsbanernes Funktionærer rekvirerer nærmeste Redningsstation direkte pr. Telefon, naar der er Brug for Hjælp.

Efter Vigerslev-Ulykken viste det sig, at der var Brug for mere Katastrofemateriel og især Belysning paa et Ulykkessted, og under Hensyn til Korpsets Indsats efter Ulykken skænkede Staten derfor Korpset Materiel for 34.000 Kr. til Brug ved Jernbanekatastrofer, hvoraf det fynske Selskab i Juni 1922 modtog for 10.000 Kr.

Endnu i 1921 beskæftigede Redningskorpset sig ikke med Brandslukning. Men nu blev Interessen vakt for dette Arbejde, hvor Korpsets Indsats senere skulde faa saa stor Betydning, og det var i Odense, det skete. I Købstæderne, i hvert Fald i større Byer som Odense, havde man et efter Forholdene godt Brandvæsen, men paa Landet var Slukningstjenesten meget primitiv. Her gjaldt Brandpolitiloven af 2. Marts 1861, og efter denne havde Kommunerne kun Pligt til at anskaffe Sprøjte, saafremt Sogneraadet ansaa det for nødvendigt. Afgørelsen var dog underkastet Amtsraadets Skøn, men der var kun ringe Interesse for Overholdelse selv af disse vage Bestemmelser. Selvom der blev anskaffet Sprøjte, var den primitiv og langsom, fordi den i bedste Fald skulde fremføres af Heste. Undertiden søgte man Hjælp i Købstæder, men den tog ogsaa Tid, da man mange Steder endnu ikke havde Motorsprøjter og rykkede ud med en hestetrukken Sprøjte, som, naar Brandstedet ikke var tæt ved Købstaden, maatte befordres dertil med Toget.

I 1904 tiltraadte W. N. Guldbrandsen Branddirektoratet i Odense for „Den almindelige Brandforsikring for Landbygninger“ omfattende 56 Landsogne. Hr. Guldbrandsen havde Erfaring for, at det da bestaaende Landbrandvæsen ikke kunde gøre nogen virkelig Indsats, og han aftalte derfor med daværende Brandinspektør Olsen i Odense, at han kunde kalde Odense Brandvæsen til Hjælp ved Brand paa Landet. Man enedes om, at der af Brandforsikringen skulde erlægges dobbelt Timebetaling til Officerer og Mandskab, Erstatning for Skade paa Materiel og Uniformer og saavidt muligt Forplejning ved Udrykning af længere Varighed. Endvidere udbetalte man Mandskabet en ekstra Dusør for hver Udrykning. Lige til 1921 virkede denne Ordning uden Gnidning, og Brandforsikringens Direktion betalte alle Regninger uden Diskussion.

Men i 1921 blev det gode Forhold brudt. Den 21. Februar 1921 Kl. 11.30 Formiddag blev Branddirektør Guldbrandsen ringet op af Sognefoged

Brandøvelse i Sct. Hans Landsogn 1923. Fra venstre Overdirektør Sophus Falck og Direktør William Falck.

Brandinspektør K. Olsen, Branddirektør W. N. Guldbrandsen og Journalist R. P. Petersen. I Uniform foran: W. Falck.

Der var Interesse for Sagen, men Kommunerne var ikke glade for at paatage sig en saadan ny Udgift, som man ikke tidligere havde kendt til. Efterhaanden opnaaedes der dog Resultater. Den første Kommune, der afsluttede en Brandsluknings-Overenskomst med Redningskorpset, var Ubberud. Man aftalte, at Sprøjten skulde rykke ud til alle Brande, og Kommunen skulde herfor betale en fast Afgift af 10 Øre om Aaret pr. Indbygger og intet ekstra for Udrykningerne. Efterhaanden kom der flere og flere Kommuner med.

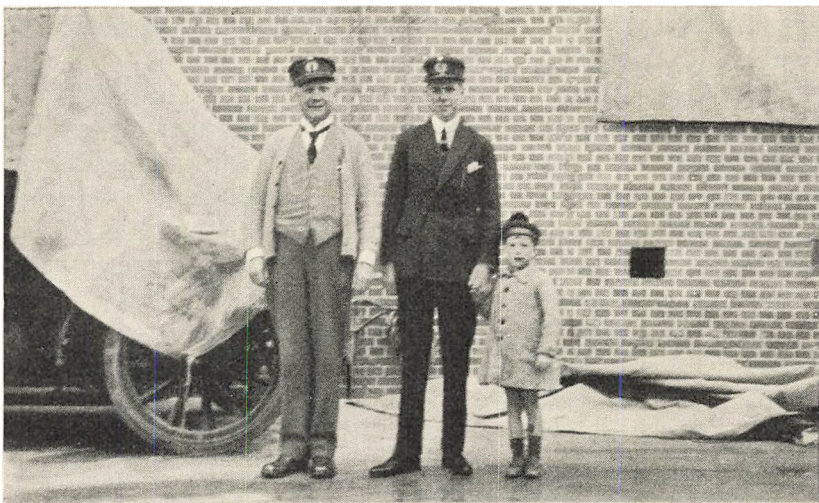
Da William Falck startede fra Odense med den nye Sprøjte en Foraarsdag i 1922, kunde han ikke forudse, at Resultatet af det Arbejde, han nu begyndte paa, skulde blive, at der opstod et for hele Verden enestaaende Brandvæsen, som er saa godt, at det faa Aar efter blev lovmæssig sikret, og at han selv 12 Aar senere skulde staa som øverste Leder af dette Danmarks største Brandvæsen, som nu efter Overenskomst møder til Brand i 23 Købstæder og 734 Sognekommuner eller i 55 % af alle danske Kommuner. Det fynske Selskabs Andel heraf andrager 6 Købstadskommuner: Assens, Bogense, Faaborg, Kerteminde, Nyborg og Svendborg samt 156 Sognekommuner. Paa Fyn findes ialt 163

Sognekommuner, og det er kun Kommunerne paa Avernakø, Lyø og Ærø, der har andre Brandordninger.

Den første Udrykning med Sprøjten foretoges den 18. Maj 1922 til Brand i et Hus i Blommenslyst. Efterhaanden gik det hurtigt med Udbredelsen, som fortsattes ogsaa udover Odense Amt. Man tog nu ogsaa Arbejdet op i København og i Aalborg, men efterhaanden blev Sophus Falck betænkelig ved Udviklingen. Han var vant til, at det var sent og svært at bygge en Virksomhed op, og han syntes, at det nu gik for hurtigt, og at der var for stor Risiko ved at anskaffe de mange Sprøjter, som de talrige nye Kontrakter krævede. Hans Sønner, hvoraf den ældste, Rudolf Falck, var Underdirektør i København, maatte argumentere stærkt for at overvinde hans Modstand. Det lykkedes tildels, men dog kun saaledes, at en Del af Mulighederne for den videre Udbredelse blev overladt andre.

Man var endnu ikke inde paa hurtig Stationsoprettelse, og efterhaanden som der viste sig stor Trang til Udstationering af Sprøjter, gik man over til at oprette særlige Brandvagter, som alene paatog sig Slukning, og ikke havde noget at gøre med det almindelige Redningsarbejde. Man delte Distrikterne i passende Zoner og kaldte de nye Afdelinger for Zone-Brandvagter. Til Leder blev der hvert Sted valgt en duelig Mand, gerne en Smed eller Mekaniker, som kunde have Sprøjten staaende og rykke ud med den, naar der opstod Ildebrand. Denne hurtige Udrykning med en Motorsprøjte, bemanded med Folk, som forstod at passe den, var et meget stort Fremskridt.

Men i Stedet for selv at udstationere Materiellet og ansætte Lederen, gik Sophus Falck flere Steder over til at sætte en Mand i Gang som Ejer af Brandvagten. Han oplærte ham og hans Folk og solgte ham Materiellet; men den paagældende fik selv overdraget Kontrakterne med de Kommuner, han skulde betjene. Disse Brandvagter skulde have en vis fælles Administration, idet Redningskorpset i København oprettede en Afdeling kaldet De danske Zone-Brandvagtens Hovedkontor. Der var dog kun ret svævende Aftaler herom, idet det for Sophus Falck ofte var tilstrækkeligt, at man gav hinanden Haanden paa en mundtlig Aftale. Efterhaanden viste dette sig dog at være mindre holdbart og at give Anledning til Misforstaaelser, og Samarbejdet kunde ikke holde efter Sophus Falcks Død.

Tre Generationer i Odense-Stationens Gaard den 18. Oktober 1923. Fra venstre: Overdirektør Sophus Falck, Direktør William Falck og dennes ældste Søn Mogens, der nu er Stationsleder i Præsto.

Paa Fyn sørgede William Falck for, at han blev alene om Arbejdet. Landbygningernes Brandforsikring saa med Velvilje paa Udviklingen og erklærede sig villig til at yde nogen Betaling for Brandudrykningerne, idet man var klar over, at Arbejdet ikke kunde betales med de relativt smaa Afgifter, man kunde opnaa hos Kommunerne. Løsøreforsikringen kom ogsaa med, først og fremmest Det gensidige Fyenske Brandassuranceselskab (Ravnholtkassen), hvis Formand, Kammerherre Chr. Sehestedt Juul selv havde haft Brand, hvor han havde Lejlighed til at bedømme Korpsets Arbejde.

Efterhaanden gik praktisk talt alle Selskaber ind paa at deltage i Slukningsudgifterne, og der udviklede sig den faste Praksis, at man opgjorde Udrykningsomkostningerne efter hver Brand efter en aftalt Takst. En Trediedel af Beløbet blev betragtet som dækket ved Kommunens Abonnement, og af de øvrige to Trediedele betalte Bygnings- og Løsøreassurandørerne hver Halvdelen. Det er gennem Aarene betydelige Slukningsudgifter, Brandassurandørerne paa denne Maade frivillig har afholdt, men det har til Gengæld bidraget væsentligt til Landbrandvæsenets Motorisering og forbedrede Udrykningseffektivitet og herved til at formindske Brandskaderne. Redningskorpset er tak-

nemlig for den Forstaaelse, der altid har været vist det af Brandforsikringsselskaberne, og som ved mange Lejligheder har haft væsentlig Betydning for Korpsets Arbejde og Udvikling.

Den nævnte Betalingsordning betød, at Landkommunernes Vederlag dækkede de faste Vagtholdsudgifter og den ene Trediedel af selve Slukningsudgifterne, medens Brandforsikringen betalte Resten af denne Udgift. Den medførte, at Redningskorpsset kunde sætte mere ind paa hurtigere Udbredelse og Forøgelse af Materiellet. Kommunernes Beboere og Selskabernes Forsikringstagere var stort set de samme Personer, saa forsaavidt var det hele et Fordelingsspørgsmaal, og da det forbedrede Slukningsvæsen efterhaanden medvirkede til en Nedsættelse af Forsikringspræmierne, fik man i Virkeligheden Pengene hjem igen; men havde Forsikringsselskabernes Ledere ikke dengang haft tilstrækkelig Forudseenhed, havde Forbedringen ikke kunnet gennemføres saa hurtigt.

Gennem mange Aar havde man søgt den gamle Brandpolitilov fra 1861 afløst af en ny og bedre. Dette interesserede ikke mindst Brandforsikringsselskaberne, som baade i 1901 og 1909 rettede Henvendelse herom til Regering og Rigsdag. Sagen stødte paa Modstand i Rigsdagen, som baade var betænkelig ved at paa-

Direktør og Mandskab udenfor Stationen i Odense paa 5 Aars-Dagen den 1. April 1924.

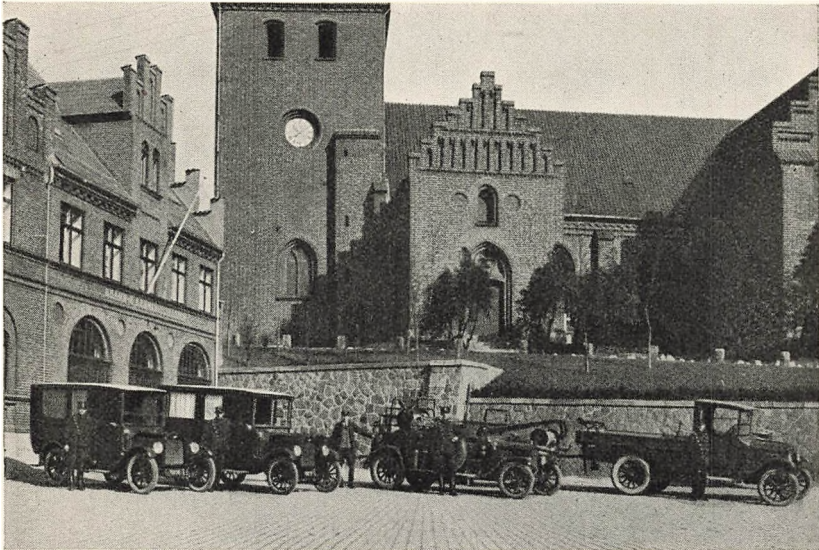
lægge Landboerne de forøgede Udgifter og Modstander af de Indgreb i det kommunale Selvstyre, som en Nyordning frygtedes at ville medføre.

Først i 1926 lykkedes det at faa gennemført en ny Lov. Brandpolitiloven af 31. Marts 1926 betød et stort Fremskridt. Den paalægger enhver Kommune at organisere et Brandvæsen, som er i Stand til at yde et forsvarligt Rednings- og Slukningsarbejde. Kommunen kan dog fritages for Opretholdelsen af den større Slukningshjælp, nemlig Anskaffelse af Motorsprøjter, naar der træffes Aftale om saadan Hjælp med en Købstadskommune eller en anden Landkommune eller med et privat Brandvæsen.

Bestemmelsen om det private Brandvæsen, der kan overtage den større Slukningshjælp, er sat ind i Loven med Tanke paa Falcks Redningskorps. Korpsets Arbejde havde vist, at man uden at gaa Kommunestyret for nær og uden byrdefulde Anlægs- og Driftsudgifter kunde modernisere og forbedre Landbrandvæsenet. Hele den paabegyndte store Udvikling var foregaaet ad Frivillighedens Vej, og det er tvivlsomt, om Loven havde kunnet gennemføres uden dette Forarbejde, som Landboerne i hvert Fald ikke ønskede ophævet eller lagt Vanskeligheder i Vejen for. Virksom for Ordningen med privat Brandvæsen var især Landstingsmand P. Ejsing, der var Formand for Tilsynsraadet i Den almindelige Brandforsikring for Landbygninger.

Paa Fyn var der allerede dengang Aftaler med saa godt som alle Landkommuner. Her var der Lejlighed til at bedømme Korpsets Arbejde, hvor det allerede var taget op, og ret hurtigt fulgte de øvrige Kommuner efter. I 1923 stod Svendborg Købstad overfor en Ændring af Byens Brandvæsen. Man drøftede Anskaffelsen af en Motorsprøjte, men ønskede ogsaa Forbedring af Udrykningstjenesten, hvorfor man enedes om at optage en Forhandling med Falck, før man afgjorde Sagen.

Redningskorpsset udarbejdede hurtigt et Tilbud, som vakte en Del Diskussion i Byraad og Brandkommission; saaledes var den socialdemokratiske Gruppe og den daværende Brandinspektør Modstander af Tanken. Man indvendte især, at Ideen med Falck som Købstadsbrandvæsen var ny og uprøvet, og at der sikkert vilde opstaa Strid mellem de kommunale Brandmænd og Falcks Folk. Herimod anførtes, at det vilde være en Fordel baade at faa

Stationen i Svendborg i 1924.

Brandvæsenet forbedret og faa etableret en Redningsstation i Byen, og at der vilde blive Døgnvagt med fast Mandskab, som sikrede en hurtig Udrykning, samt at der ikke var nogen Grund til at antage, at Samarbejdet ikke skulde blive godt.

Korpsets Forslag gik ud paa, at Brand- og Redningsstationen skulde indrettes i den tidligere Brandstation. Det gamle Materiel skulde overtages af Falck, som vilde indsætte en moderne Sprøjte, holde Vagt, modtage Brandmeldinger og besørge den første Udrykning. Byen skulde ved Siden af opretholde et kommunalt Brandmandskab, og dens Brandinspektør skulde stadig have Kommandoen paa Brandstedet. Forslaget vedtoges i et Møde den 4. December 1923. Kort efter vedtog man tillige en Ombygning af Brandstationen, hvorefter der blev indrettet Vagtlokale og Lejligheder ovenpaa Garagelokalerne.

Assistent Harry Falck blev udnævnt til Leder af den nye Station, og allerede den 15. April 1924 paabegyndtes Arbejdet. Det tog nogen Tid, før Ombygningen var tilendebragt, saa først den 31. Marts 1925 fandt den officielle Aabningshøjtidelighed Sted. Efter Stationens Aabning indvalgtes Byraadsmedlem, Vinhandler Rich. Moses i Bestyrelsen.

Diskussionen om den trufne Ordning fortsattes i hele Aaret

Ved Svendborg-Stationens officielle Aabning den 31. Marts 1925. Staaende fra venstre: Harry, Rudolf, Sophus og William Falck samt Direktør Erik Christiansen, Aalborg. — Siddende foran fra venstre: Greve Ahlefeldt Laurvig Lehn, Konsul Th. Andersen og Konsul Axel Nielsen.

1924. Der blev af de kommunale Brandinspektører iværksat en formelig Kampagne mod Falcks Slukningstjeneste i en Købstad, og det endte med, at Brandinspektør Jørgensen i Vrede over ikke at kunne forhindre Gennemførelsen tog sin Afsked. Som ny Brandinspektør udnævntes pr. 1. Januar 1925 Byraadsmedlem og Medlem af Brandkommissionen, Kobbersmedemester Carl Haugsted, der stadig beklæder denne Stilling. Nu viste det sig, at der hurtigt udviklede sig et udmærket Samarbejde mellem Brandinspektøren, de kommunale Brandmænd og Falcks Folk, og dette er fortsat gennem alle Aarene og holder den Dag i Dag.

Den Betænkelighed, der næredes mod denne ikke før prøvede Ordning af et Købstadsbrandvæsen, viste sig iøvrigt paa alle Maader ubegrundet. Falcks Redningskorps har nu i 20 Aar ydet Svendborg Købstad Brandslukningstjeneste og har haft den Glæde, at Byen har været godt tilfreds med Arbejdet, saaledes at dette er fortsat i fuld Forstaaelse ogsaa med det senere socialdemokratiske Flertal.

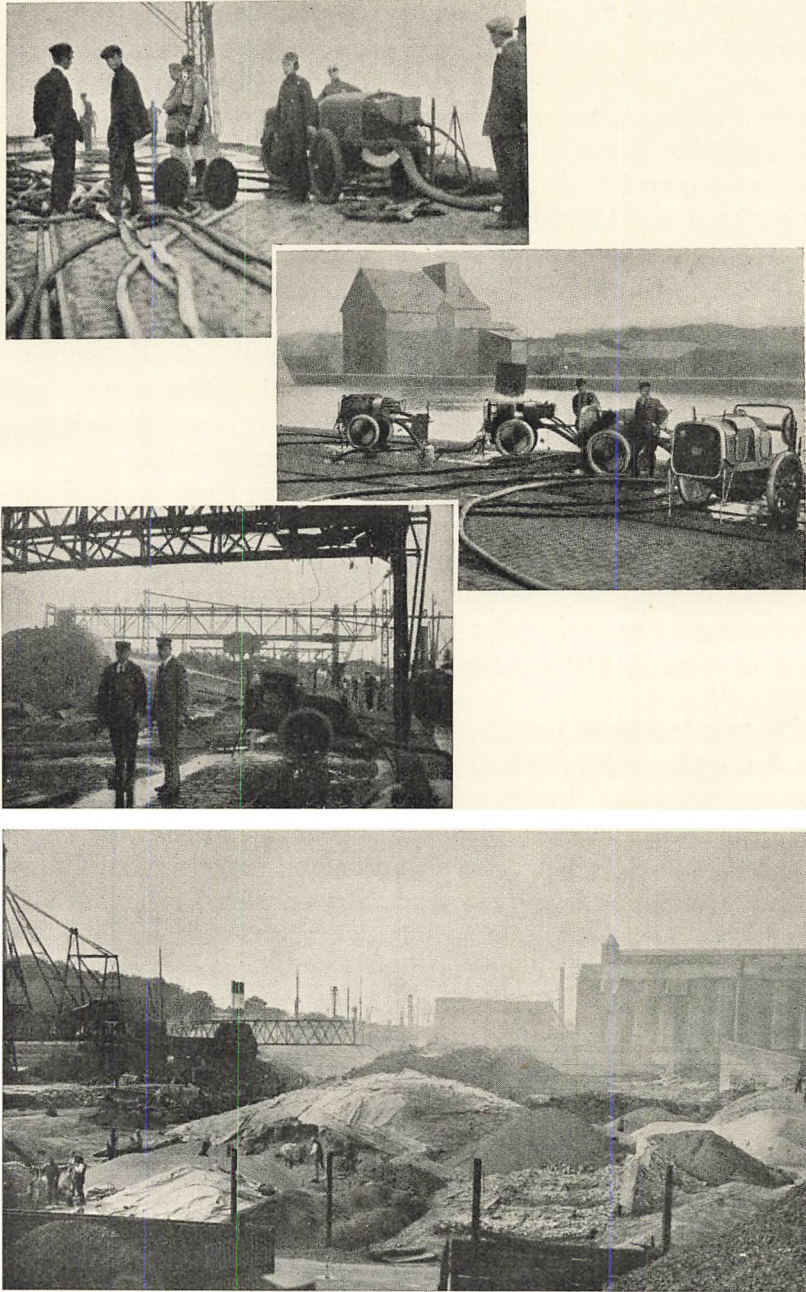
Det fynske Redningskorps havde igen foretaget et heldigt

Fremstød, som fik stor Virkning, idet Slukningsaftaler senere er oprettet med over hver fjerde danske Købstad. Naar der kom saa god Vækst i dette Arbejde, var det fordi Byerne saa, at man herved opnaaede en hurtig og god Slukningstjeneste paa rimelige økonomiske Vilkaar. For de fleste Købstæder vilde det være uforholdsmæssigt, ja urimeligt kostbart at oprette et Brandkorps med fast Vagthold og uden andet Arbejde, men Fordelene herved opnaaedes nu paa billige Vilkaar ved en Ordning med Falck. Erfaringen viste endda, at Mandskabet blev bedre uddannet og passede Arbejdet bedre, naar det under Falcks Ledelse havde god, daglig Beskæftigelse, ganske simpelt fordi fast kommunalt Brandmandskab i mindre Byer i Modsætning hertil havde alt for lidt at bestille og blev utilfreds af at skulle hænge paa Stationen og vente paa en sjælden Brandudrykning.

Der opstod derfor hurtig Interesse i andre Byer, især i de andre fynske Købstæder, og nu kunde man forevise Stationen i Svendborg og referere til Myndighederne i denne By, naar andre Byraad behandlede Spørgsmaalet. Nu var der ingen, som paa Forhaand afviste Tanken; i Stedet for drøftedes Sagen rent sagligt uden Deling efter politiske Linier.

Ogsaa i Odense hændte det, at man benyttede sig af Redningskorpsets Slukningsberedskab. Til at begynde med udtalte man sig indenfor Brandvæsenet ret overlegent om „Falcks smaa Sprøjter“, men allerede den 3. Juli 1922, kort efter at Delahaye-Sprøjten var udstationeret, rekvirerede Odense Brandvæsen Korpsets Assistance ved en stor Brand hos A/S Hagen & Sivertsens Fabriker, Nedergade 25. En endnu større Indsats fik Korpset Lejlighed til at yde under den store Havnebrand den 24. Juli 1925. Odense Brandvæsen disponerede over 2 Motorsprøjter, men uheldigvis var den ene til Reparation, og den anden blev antændt under Havnebranden, hvorved den kom ud af Funktion og maatte sendes paa Værksted, og først noget senere kom den tilbage herfra. Brandvæsenet var i Mellemtiden henvist til at tage Vand fra Brandhanerne, men paa den varme Sommerdag var Vandtrykket meget svagt, saa Slukningen havde ringe Virkning. Brandinspektør Olsen maatte saa ringe til Redningskorpset og bede det komme med alt Slukningsmateriel.

Man rykkede straks ud med Stationens 2 Paahængssprøjter og

Havnebranden i Odense den 24. Juli 1925.

kaldte samtidig yderligere Hjælp til udefra, nemlig 2 Motorsprøjter fra Stationen i Svendborg og en Sprøjte fra København. Korpsets Sprøjter var praktisk talt alene om at bekæmpe Ilden, idet de kunde tage Vand direkte fra Havnen. Man fik til Opgave at standse Ilden ved et stort Pakhus, og det lykkedes, efter at man havde sprøjtet i et over 30 m bredt Bælte med 8 Straalerør. Var det ikke sket, var Brandens Virkninger blevet katastrofale. Man høstede megen Anerkendelse fra Odense Byraad, Brandvæsenet og de interesserede Forsikringsselskaber. Kommunen betalte Slukningsudgiften, og Selskaberne, der havde Brandforsikringerne for Ejendommene paa den anden Side af Havnen, hvortil Ilden, takket være Korpsets Anstrengelser, ikke var naaet, sendte som Udtryk for deres Anerkendelse heraf en Dusør paa 2000 Kr. Og efter denne Dag forstummede Kritiken af „de smaa Sprøjter“. Allerede den 17. August 1925 kaldtes Korpset igen til Slukningsassistance ved en stor Brand hos Varehuset Carl Friis, Kongensgade 32.

Den 29. Juli 1926 afgik Overdirektør Sophus Falck ved Døden. Præsidenten for Fællesforbundet, Overretssagfører V. Falbe-Hansen, der som Formand for det københavnske Selskab og Medlem af Bestyrelsen for Fyens Redningskorps, havde kendt ham og arbejdet sammen med ham i alle de 20 Aar, han havde ledet Redningskorpset, skrev følgende Mindeord i den 20 Aars Beretning, Sophus Falck lige havde naaet at faa skrevet færdig:

Alle, der har været i Berøring med Overdirektør Sophus Falck og har set den Kærlighed, hvormed han omfattede sin Gerning, og den flammende Energi og store Dygtighed, hvormed han førte sin Livssag frem, vil forstaa det Tab, Redningskorpset har lidt ved hans Bortgang.

Det er ikke for meget sagt, at alle Redningsmænd virkelig sørgede over deres gamle Chef. Men Arbejdet skulde gaa videre. Den ældste Søn, Rudolf Falck, blev administrerende Direktør for det københavnske Redningskorps. William Falck blev i Odense, men blev samtidig udnævnt til Meddirektør i København. Før sin Død havde Sophus Falck begyndt at arbejde for Oprettelsen af et Datterselskab i Aarhus. Hans Sønner fuldførte Forhandlingerne herom, og der blev stiftet et Selskab, der paabegyndte sin Virksomhed den 15. Juli 1927, og for hvilket Harry Falck blev administrerende Direktør. Han forlod sam-

tidig Stationen i Svendborg. Fyens Redningskorps tegnede for 10.000 Kr. Aktier i det nye Selskab og indvalgte samtidig Rudolf Falck i sin Bestyrelse som Faderens Afløser.

I 1928 oprettedes et Redningskorps i Vejle. Man deltog ogsaa her i Aktietegningen. Paa Fyn oprettede man Brandvagter i flere Byer, saaledes i Faaborg, Ejby og Glamsbjerg.

Den 1. April 1929 fejrede man Selskabets 10 Aars Dag. Fra 1483 Udrykninger i 9 Maaneder i 1919 var man naaet op paa 3459 i Aaret 1928. Der havde været en jævn og stadig Fremgang, men den store Udvikling stod man først overfor, idet man nu begyndte at tilrettelægge en virkelig Udbredelse over hele Fyn. Stationerne i Odense og Svendborg blev ofte kaldt til Assistance over hele Øen, men man indsaa, at man ikke kunde være til virkelig Gavn naar som helst og hvor som helst det ønskedes, før man havde faaet et Net af Stationer etableret i hele Landsdelen.

Først deltog man i 1930 i Oprettelsen af et sidste Datterselskab i Næstved, hvor man tegnede Aktier for 5000 Kr. ; men her-

10 Aars-Dagen den 1. April 1929. Personerne er fra venstre: Inspektør N. Nielson, Vinhandler Rich. Moses, Direktørerne Harry og Rudolf Falck, Konsul M. Kragelund, Overretssagfører V. Falbe-Hansen, Konsul Th. Andersen, Greve Ahlefeldt Laurvig Lehn, Direktør William Falck, Direktør O. Seligman, Konsul Axel Nielsen og Overassistent H. Hansen.

Brand- og Redningsstationen i Assens. Aabnet den 1. Februar 1932.

efter afsluttedes denne Udvikling. Der er ikke siden oprettet selvstændige Redningskorps. I Stedet for gik man over til Filialoprettelse. Man begyndte i 1931 i Ejby og Glamsbjerg, fortsatte i 1932 i Assens og Bogense, i 1934 i Middelfart, i 1935 i Kerteminde, Nyborg og Rudkøbing, i 1936 i Aarup og Ringe og stoppede foreløbig i 1937 med Faaborg.

Det viste sig at være en fornuftig Disposition. Fra 1928 til 1938 steg Antallet af Motorkøretøjer i hele Landet fra 107.971 til 180.102, og i 1939 fandtes alene paa Fyn 22.089 Motorkøretøjer. Den som Følge heraf stigende Trafik krævede megen Assistance, og man kunde med de mange Stationer opbygge en effektiv Hjælpetjeneste, saa enhver var sikret hurtig Hjælp, hvor et Kørselsuheld eller en Ulykke end hændte. Samtidig kunde man stadig billiggøre Hjælpen og yde den i større Udstrækning under den Abonnementsform, der fik forøget Tilslutning, jo mere Trafikanterne blev indstillet paa at rekvirere Falck, naar de var ude for ikke alene en Ulykke, men blot et mindre Kørselsuheld.

Der opstod en Vekselvirkning. Den stigende Trafik krævede flere Udrykninger; derfor kunde der oprettes flere Stationer. Med de mange Stationer kunde man hjælpe i større Udstrækning. Der var intet andet Land, hvor denne Form for Rednings-

tjeneste var saa vel organiseret, saa nem og billig at benytte som i Danmark. Landets geografiske Forhold og den tætte Bebyggelse muliggjorde det; men Automobilister, der har kørt i Udlandet, vil vide, at lignende Muligheder forelaa andre Steder, hvor det tiltrods herfor var besværligt og dyrt at faa Hjælp.

Statistiken viser ogsaa, at man benytter sig af den lette Adgang til Hjælpen. Paa Fyn assisterede man i 1920 kun 58 Gange ved Kørselsuheld. I 1931 havde man 566 Udrykninger hertil, men med de mange nye Stationsoprettelser voksede Tallet i 1932 til 1416, i 1933 til 3992 og i 1937 til 9842. Udrykninger til Kørsels-hjælp maa nødvendigvis falde noget i Krigsaarene, men der blev dog i 1943 ydet Assistance 7138 Gange i denne Anledning. I hele Danmark voksede denne Tjeneste paa 4 Aar fra 23651 Udrykninger i 1933 til 68306 i 1936. Tallene for andre Landsdele har Betydning ogsaa for de fynske Abonnenter, idet disse er sikret Hjælp fra enhver Falck-Station i hele Landet, naar de kører udenfor Fyn.

Man havde hidtil i Selskabernes Navne benyttet Ordet „Redningskorpset“ med Tilføjelse af en Hjemstedsbetegnelse, som Redningskorpset for København og Frederiksberg A/S, Fyens Redningskorps A/S og Nordjyllands Redningskorps A/S. Nu ændrede man dette til „Falcks Redningskorps“, efterfulgt af Navnet paa den By, hvor det paagældende Selskabs Hovedstation var oprettet. Dette skyldes ikke alene, at Folk populært betegnede Korpset som „Falck“, men især en Konkurrence, der paaførtes Redningskorpset efter Sophus Falcks Død. Som foran omtalt arbejdedes der med Tilslutning af nogle Zone-Brandvagter, som ejedes af andre. En af disse, der i Juli 1925 oprettedes i Eskildstrup under Kontrol af De Danske Redningskorps Fællesforbund og senere udvidedes med to Brandvagter i Slemminge og Søllested paa Lolland, paabegyndte fra 1. April 1926 tillige Virksomhed som Redningskorps for Falster. Samarbejdet var vanskeligt, og da man udvidede Virksomheden udover Lolland-Falster og begyndte at konkurrere med Falcks Redningskorps med haardhændede Prisunderbud, kom det til et Brud, og Eskildstrup-Firmaet blev ekskluderet af De danske Zone-Brandvagners Hovedkontor. I Eskildstrup antog man da

Navnet Zone-Redningskorpset. Da det københavnske og det fynske Redningskorps ikke alene hed „Redningskorpset“, men ogsaa havde skabt og benyttede Navnet „Zone-Brandvagter“, var Navneligheden paagaende og besværlig; men det viste sig ikke muligt at beskytte disse almindelige Ord, der ogsaa kunde anvendes i andre Forbindelser. Man vedtog da at gaa over til at anvende Falck-Navnet for alle Selskaberne, idet dette var kendt og populært og kunde beskyttes. Paa en ekstraordinær Generalforsamling den 6. Januar 1931 vedtog man, at Fyens Redningskorps herefter ogsaa skulde indregistreres som „Falcks Redningskorps Odense A/S“, og for at sikre sig mod anden Udnyttelse af Navnelighed tillige som „Odense Redningskorps A/S“.

FALCKS REDNINGSKORPS ODENSE A/S

Af de tre Navne slog Falck-Navnet hurtigt igennem, og i Dag anvendes dette Navn alene. Enhver kender Udtrykket: „Ring til Falck“ eller „Jeg abonnerer hos Falck“. Korpsets Brandvagter kaldes paa samme Maade for Falcks Brandvagter.

Da Pladsforholdene i Odense efterhaanden var blevet for smaa, vedtog man i 1931 en Udvidelse af Garagebygningen. Fra 1. Januar 1932 overtog man de af Dansk Røde Kors hidtil lejede Lokaler til egne Kontorlokaler, og Røde Kors lejede i Stedet for en mindre Garagebygning i Stationens Gaard til Brug for sit Depot.

Den 4. Januar 1933 døde Direktør Rudolf Falck pludselig. Falck-Virksomheden stod midt i store planlagte Udvidelser, og man var klar over, at William Falck var den eneste, der havde praktisk Erfaring og Evne til at føre Arbejdet videre. Han udnævntes derfor til administrerende Direktør for Falcks Redningskorps i København. Det faldt ham svært at rive sig løs fra Odense, hvor han nu efter 14 Aars Ophold følte sig hjemme, og først næste Aar brød han helt op herfra og flyttede til København. Han vedblev dog at være Direktør for det fynske Korps. N. Nielson, der i 1924 var blevet udnævnt til Inspektør, skulde lede det daglige Arbejde sammen med en Inspektør for Udrykningstjenesten. I Bestyrelsen efterfulgtes Rudolf Falck af Justitsraad J. C. Madsen, Odense.

Efter at Direktør W. Falck var flyttet til København, viste det sig mindre heldigt med to ligestillede Souschefer, og fra 1. April 1934 udnævntes Inspektør Nielson derfor til Meddirektør.

Medens man forlængst var blevet Brandvæsen for Landkommunerne paa selve Fyn, havde man endnu ikke optaget Arbejdet paa Langeland. Den 30. Oktober 1934 sluttede man imidlertid Overenskomst herom med Øens Sognekommuner, idet man paa tog sig at oprette en Brand- og Redningsstation i Rudkøbing og to Brandvagter henholdsvis i Øens Nord- og Sydende. Til Brug for Stationen købte man i Januar 1935 en Ejendom i Rudkøbing for 13.000 Kr. og opførte derpaa en Garagebygning til 12.000 Kr. Stationen var færdig og Arbejdet fra den paabegyndtes den 1. Juni.

Paa Ærø fandtes et selvstændigt, mindre Redningskorps, og med dette traf man samtidig Aftale om et Samarbejde, saaledes at dets Abonnenter kunde faa gratis Hjælp udenfor Øen fra alle Falck-Stationer, medens Falck-Abonnenter til Gengæld under Ophold paa Ærø fik Ambulancekørsel og Automobilhjælp uden Betaling, naar der var Brug herfor.

De Danske Statsbaners Ambulancetogsøvelse mellem Odense og Holmstrup den 29. September 1937 med Deltagelse af Falcks Redningskorps og Røde Kors Samaritter fra Odense.

Paa samme Tid begyndte Zone-Redningskorpset en meget Hensynsløs Konkurrence paa Fyn. Man oprettede ikke Redningsstationer, derimod allierede man sig med Mekanikere i forskellige Byer, som paatog sig at hjælpe dette Firmas Abonnenter med deres Kranvogne, og man søgte derefter at tegne Abonnenter over hele Øen for en tilsyneladende meget lav Afgift. Denne saakaldte Grundtakst medførte dog ikke Hjælp uden Betaling. Fik man Brug for Assistance, blev Taksten forhøjet, eller ogsaa fik man Regning paa Hjælpen. Da Arbejdet var kommet i Gang, oprettede man en Station i Odense; og naar der klagedes over, at Firmaet ikke udenfor Odense havde Ambulancer og Sygevogne til Abonnenternes Benyttelse, afvistes Klagen med, at disse kunde blot rekvirere nærmeste Ambulance (hvilket vilde sige Falcks) for Firmaets Regning, og man virkede paa denne Maade mere som et Forsikringssselskab end som et Redningskorps.

Falcks Redningskorps føler ingen Trang til at skaffe sig Monopol og erkender, at Konkurrence kan være gavnlig paa mange Omraader. Hele Redningsarbejdet er lige fra Stifterens Tid udført med det for Øje at tjene og hjælpe Publikum. Hvis Korpset derfor stivnede i gamle Vaner og undlod at følge med Tiden, eller hvis det misbrugte sin Position til at beregne sig for højt Vederlag eller til at udføre Arbejdet daarligt, maatte det finde sig i at blive trængt tilbage af andre. Kort sagt: Hvis andre kunde udføre Tjenesten bedre og billigere, vilde Falcks Redningskorps ikke finde paa at forlange, at Publikum skulde benytte det af sentimentale Hensyn til dets Fortid.

Men naar man ved, dette ikke er Tilfældet, tvinges man til at reagere. Falck stod midt i en stor Udbygning af hele Tjenesten, saa Hjælpen kunde ydes hurtigere og bedre og paa stadig billigere Vilkaar. Konkurrenten havde ikke paa eet eneste Omraade gjort en ny selvstændig Indsats. Hele Formen var en Efterligning, men Efterligningen var slet, fordi der ikke laa samme Betjeningssevne bag. Man udnyttede Falcks Renommé og den Tillid, dette havde givet Publikum til et Redningsabonnement, og man henvendte sig fortrinsvis til Abonnenter hos Falcks Redningskorps og foreslog dem Overførelse paa billigere Vilkaar.

Ikke af Brødnid, men fordi dette skadede hele Redningssagen, tog Falcks Redningskorps Kampen op herimod. Man besluttede

straks at fastholde sin Tarif, som var rimelig og kun sikrede de Beløb, der var nødvendige for Arbejdet. Gik man ind i en Underbudspolitik, vilde man ikke alene ruinere sig selv og dermed ødelægge den Organisation, der var bygget op, men man vilde tillige skade Befolkningens virkelige Interesse. Ingen havde Glæde af at spare nogle Kroner aarlig i et Par Aar, hvis det medførte Redningskorpsets Sammenbrud.

I sin Tid har vore førende Forsikringsselskaber været ude for det samme. Nye Selskaber er startet og har søgt at erhverve Forretning ved Hjælp af lavere Præmier og Overførelse af Forsikringer fra andre Selskaber. Denne Arbejdsmaade har gentagne Gange medført Sammenbrud med Tab for de forsikrede, og efterhaanden er der opnaaet Enighed om ikke at drive Konkurrence under denne Form, som kunde udmarve Selskaberne økonomisk og i alle Tilfælde paaførte dem nytteløse Udgifter i Form af Erhvervsomkostninger.

Man besøgte Abonnenter, der sagde op, og gjorde dem opmærksom paa, at de Oplysninger, der havde faaet dem til at skifte Redningskorps, ikke passede. For at stoppe Opsigelserne sendte man i Oktober 1936 samtlige Abonnenter en udførlig Rede-gørelse, hvori var aftrykt baade Falcks og Zonens Abonnements-Kontrakter, og som sluttede med en Opstilling, der Punkt for Punkt sammenlignede Forholdene med Hensyn til Afgift og Betjening. Herefter havde Lokkemaden ingen Virkning, og der kom praktisk talt ikke flere Opsigelser.

De Abonnenter, der havde sagt op, fortrød det og nægtede at betale Afgift til Zonen. Under en langvarig Retssag i Odense blev hele Forholdet grundigt belyst, og Abonnenterne blev fri-fundne for Zonens Krav. Dommen blev appelleret og omstødt ved Østre Landsret, som fastslog, at de Indstævnte maatte være bundet ved det tegnede Abonnement.

Resultatet blev det i og for sig mærkelige, at begge Afgørelser viste sig lige tilfredsstillende for Falcks Redningskorps. Det irriterede Publikum, at man efter en ren juridisk Betragtning var pligtig til at betale til Zonen, naar man ikke ønskede det, og mange bestemte sig til netop derfor at fortsætte hos Falck. I alle Tilfælde var Angrebet slaaet tilbage. Zone-Redningskorpset arbejder stadig paa Fyn, men man har maattet opgive at skaffe sin Indtægt ved Erobring af Falcks Abonnenter. Striden med-

førte stort Arbejde og Bekostning. Det havde været bedre, om begge Dele kunde have været sat ind paa andre Omraader, men Falcks Redningskorps havde i hvert Fald den Tilfredsstillelse, at Angrebet var afværget, og at Abonnementsportefeuillen ikke eet eneste Aar viste Tilbagegang. Lige fra Stiftelsen i 1919 har Abonnementsindtægten vist en jævn og stadig Stigning hvert eneste Aar. Stigningen var meget stor i 1936, og baade 1937 og 1938 ikke alene fastholdt den tidligere Indtægt, men viste yderligere Forøgelse.

Man havde endda været forberedt paa om ikke Nedgang saa i hvert Fald Stilstand, fordi man, for ikke mere at blive udsat for saa pludselige Angreb, tilbød Abonnementerne 10 % Rabat ved Overgang til 5-aarig Uopsigelighed, og heraf benyttede de fleste sig. Hidtil havde alle Aftaler været opsigelige hvert Aar med en Maanedes Varsel. Det maa dog ogsaa tages i Betragtning, at man indenfor Falcks Redningskorps ikke nøjedes med den passive Modstand at værges sine allerede erhvervede Abonnementer. Man udvidede sin egen Akkvisition, og den Strid, der havde været, havde ogsaa paa dette Omraade den gunstige Virkning, at den skabte den nye Tilslutning, som fik Abonnementsportefeuillen til at vokse.

Fra mange Sider er anført, at der kun burde findes eet Redningskorps, og at de to Korps i hvert Fald, hvis en Sammenslutning ikke kunde opnaas, burde indlede et nært Samarbejde. Forsøg har været gjort herpaa, men uden Resultat. Indenfor Falcks Redningskorps er man ikke overbevist om, at det modsatte — alt taget i Betragtning — vilde have været en Fordel. Selvom man med Ofre fra begge Sider etablerede et Samarbejde, er der ingen Sikkerhed for, at der ikke kort efter blev startet et Redningskorps af andre, som begyndte en ny Konkurrencestrid, maaske alene med den Tanke at blive overtaget af de sammensluttede Redningskorps for en Affindelsessum. Unfair Konkurrence kan lokke Folk til at betale for Tjenester, der ikke kan faas, eller som er ringere, end man kunde opnaa andetsteds; men en saadan Fremgangsmaade er ikke lønnende i Længden og maa nødvendigvis forholdsvis hurtigt ophøre, og bortset herfra er der ingen offentlig Interesse, der krænkes ved, at flere udfører Redningstjeneste. Dette kan tværtimod virke som en Spore, saa man ikke slaar sig til Ro med den Tanke, at nu er alt godt, nu be-

høver man ikke at være saa paapasselig, eller, hvad et Monopol ogsaa kan friste til, søger at presse Fortjenesten i Vejret.

Falcks Redningskorps frygter i hvert Fald ikke Konkurrence, og det ser ingen Grund til at søge den bragt til Ophør, naar den ikke er illoyal. Man vil ikke udfra egoistiske Ønsker arbejde paa at faa Eneret, men føler sig stærk nok til at klare sig, selvom andre arbejder med samme Opgave. Det er en naturlig Udvikling, at der opstaar Konkurrence, naar et Arbejde er taget op med Held; de ældste Brandforsikringer, Banker, Sparekasser, industrielle Virksomheder og andre har alle maattet gøre den samme Erfaring.

Hidtil er beskrevet den Udvikling, Falcks Redningskorps i Odense har gennemgaaet fra Stiftelsen til op imod Krigsaarene. Før det sidste Afsnit heraf, som fører op til de øjeblikkelige Forhold, beskrives, kan det være rimeligt at give nogle Oplysninger om det udførte Redningsarbejde. Der er den Vanskelighed herved, at det vil være trættende at læse en lang Række Eksempler paa Arbejdet. Selvom de hver for sig har været interessante, vilde Pladsen dog kun tillade en ret kort og ensformig Opremsning. Derfor vil der blive gjort Rede for Arbejdet som en Helhed, og Omtalen kan kun krydres med ganske faa Beskrivelser af enkelte Arbejder.

Enhver kan kalde paa Falck og faa ydet Hjælp. Hjælpen kan ydes gratis, hvor Mennesker eller Dyr er i Fare, og der ikke er Betalingsevne. Den kan udføres efter Regning, hvor Betaling kan ydes, eller hvor der ikke har været Livsfare, saaledes f. Eks. ved Pumpning efter Vandskade, Automobilbugsering o. l. Men i langt de fleste Tilfælde møder Korpset til Assistance efter en Abonnementskontrakt. Abonnementet er dets økonomiske Livsbetingelse, og for Abonnenten medfører det den Fordel, at man uden Betænkning kan tilkalde Korpset ved en Ulykke eller blot et Uheld uden Frygt for Udgift bagefter. Der betales en aarlig Afgift, som er ringe i sig selv og særlig lav, naar man tager i Betragtning, hvad der ydes for den. Uden Abonnement kunde Redningskorpset ikke have udbygget sin hele Landet omfattende Organisation, og selvom man maaske kunde have virket i mindre Omfang, vilde man have været nødsaget til for Arbejdet at be-

regne en tilsyneladende voldsom Betaling. Redningskorpsets største Udgift er nemlig ikke selve Udrykningsudgiften, den er tværtimod ret beskeden. Bekostningen ligger i Beredskabet, i Opretholdelsen af den faste Vagttjeneste Dag og Nat, som kræver Lønninger, Husleje og Varme paa alle de 90 Stationer Landet over, samt i Udgiften til hele Vognparken og alt Materiellet. Men dette, at der paa alle Stationerne altid skal være Mandskab tilstede, som er parat til at rykke ud, naar Telefonen kimer, er den største Udgift. Det er dette Beredskab til altid at kunne komme til Hjælp, Abonnenten betaler for, og saa er det i og for sig ligegyldigt, om den enkelte Abonnent faar Brug for Assistance eller ej, og det gør intet, om han i en uheldig Periode har Brug for flere Udrykninger.

Man maa betragte Abonnementsafgiften til Redningskorpset som en Forsikringspræmie. Præmien sikrer Erstatning, hvis Huset brænder; Afgiften sikrer, at kyndig og hurtig Hjælp faas, hvis der indtræffer en Ulykke eller et Uheld.

Under Abonnementet udføres Redningsarbejde under Ildebrand, efter Vandskade, ved Stormskade paa Tag, hvis Ruder er knust, ved Elevatorulykker og ved Sprængning af Centralvarmekedler. Endvidere udføres Ambulancekørsel efter Ulykke og Sygetransport ved Indlæggelse paa Hospital og Klinik. Paa Landet indbefatter Abonnementet Dyreredning for Besætningen; det samme gælder for Ejere af Hestekøretøjer i Byer, og for Ejere af Motorkøretøjer gælder det Assistance ved Kørselsuheld og Ulykker. Endelig faar Abonnenterne udleveret en Nød-Forbindingskasse, hvis Indhold Redningskorpset holder vedlige og fornyer, naar som helst der er brugt af det. Der kan tegnes Abonnement for private Hjem, for Ejere af Motorkøretøjer, for Landbrug, Butiker, Værksteder, Fabriker, Hoteller, Kontorer, Sportsforeninger og for enhver anden Virksomhed eller Sammenslutning, som har Brug for en saadan Aftale, og naar der er Abonnement, ydes den anførte Assistance uden Betaling i de enkelte Tilfælde.

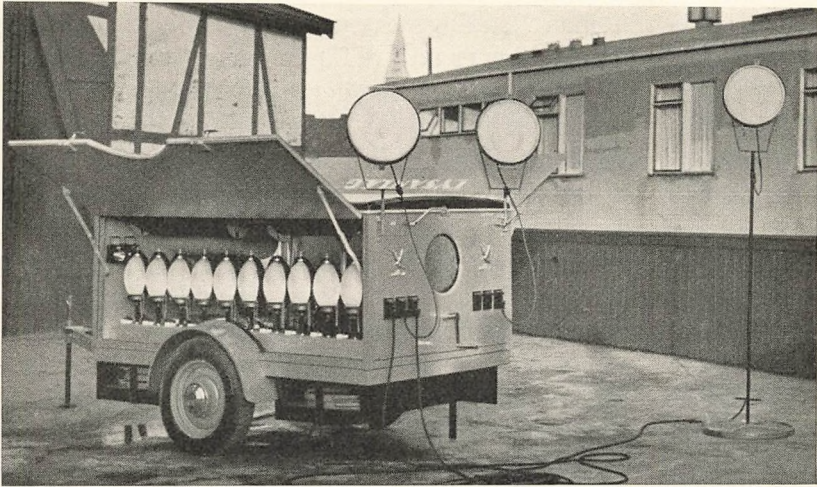
Endvidere oprettes der som foran omtalt Abonnementskontrakter med Kommuner om Brandslukning og om Sygetransport. Efter Bestemmelserne i Lov om Folkeforsikring skal Befordring af Sygekassemedlemmer tilvejebringes ved Kommunalbestyrelsens Foranstaltning, og det tilkommer Kommunalbestyrelsen at

fastsætte den Fremgangsmaade, som skal følges med Hensyn til Rekvisition af Befordring. Dette har medført, at de fynske Kommuner, ligesom det er sket hele Landet over, har overdraget Falck at udføre Kørsel til Sygehusene med Sygekassemedlemmer.

Paa alle Korpsets Stationer holdes der Vagt Døgnet rundt. Næsten alle Meldinger indløber pr. Telefon, og naar Vagtmesteren har modtaget Meldingen, trykker han paa Kontakten til en Klokke, hvis Kimen underretter det vagthavende Mandskab om, at der skal rykkes ud. I Garagen findes en Meldingstavle med Felter for de forskellige Udrykninger, og samtidig med, at Klokken lyder, tændes en Lampe i det paagældende Felt, saa Redderne straks kan se, hvilken Vogn, der skal afsted. Man kan paa denne Maade uden Forsinkelse vise, om det gælder Bybrand, Landbrand, Ambulance, Dyreredning, Vandskade eller anden Udrykning. Ved en stor Ulykke, hvor baade Ambulance og Redningsvogn med Hjælpemateriel skal afsted, lyser Feltet: Katastrofe. Ved Vagtbordet er en Mikrofon med Ledning til Højtalere i Garage og Mandskabsrum. Heri meddeler Vagtmesteren kort, hvad der er sket, til hvem og hvortil der skal køres. Beskeden gentages, og medens det sker, er Udrykningsholdet kommet paa Plads i Vognen, og den forlader Garagen.

Undertiden rykkes der ud paa kortere Tid end det tager at læse Beskrivelsen heraf. Der maa højst medgaa et halvt Minut om Dagen og et Minut om Natten, efter at Meldingen er modtaget. Naar dette kan overholdes, er det fordi det hele er sat i System, saa enhver kender sin Plads og ved, hvad han skal foretage sig i en given Situation. Der skal medføres meget forskelligt Udstyr ved de enkelte Lejligheder. I Ambulancer og Sygevogne skal medføres Carbogénapparat, Baare eller Sygekurv med Lagner, Pudevaar og Tæpper. Med i Redningsvognene skal Seler og Treben, naar det gælder Dyreredning, og forskelligt Redningsmateriel og Katastrofeværktøj ved andre Ulykker. Men fra Sophus Falcks Tid er det prentet i enhver Redningsmands Hjerne, at *Hurtig Hjælp er dobbelt Hjælp*, og for altid at kunne yde dette, er alt stort Materiel ophængt paa en bestemt Plads, hvorfra det øjeblikkelig kan tages og lægges over i Udrykningsvognen, og alt mindre Materiel samt de mange Slags Værktøj er pakket i plomberede Kasser, som lige kan løftes over paa en Vogn. Kasserne er mærkede efter Indholdet som f. Eks.

Lysmaskine monteret paa Paahængsvogn. Udstationeret i Odense den 6. Oktober 1940.

Belysningsmateriel, Elevatorulykke, Elektricitetsulykke, Katastrofemateriel til Brug ved Jernbaneulykker og Afspærringsmateriel.

Ved Hjemkomsten er det Stationslederens første Pligt at efterse, at alt er paa Plads i Kasserne og at erstatte, hvad der maatte være brugt eller forsvundet. Derefter plomberes Kassen, og staar saa parat, til den skal bruges under næste Udrykning.

Naar Meldingen indløber, skal Vagtmesteren kun sikre sig klar og tydelig Besked om, hvem han taler med, hvad der skal hjælpes med, og hvortil der skal køres. Pengespørgsmaal spildes der aldrig Tid med. Først naar Arbejdet er udført, og der er skrevet Rapport paa det, undersøger man, om det er udført for en Abonnent, eller om det skal betales. Naar det gælder en Ulykke, *skal* der bringes Hjælp, og saa maa man se, hvorledes det økonomisk kan ordnes bagefter. Det er en fast Regel, at en Rekvirent ikke har nogen Betalingspligt, naar det er paa andres Vegne, han har tilkaldt Hjælp. Øjenvidner til en Ulykke behøver aldrig at frygte, at de selv skal paadrage sig økonomisk Ansvar, fordi de alarmerer Falck. Redningskorpset sender heller aldrig Regninger for egentligt Redningsarbejde til Inkasso.

Men Korpset skal eksistere og kan kun udføre sit Arbejde, naar dets Økonomi er i Orden. Paa samme Maade som alle andre offentlige og private Virksomheder kræver deres Tilgode-

havender betalt, maa Redningskorpset ogsaa forlange Betaling for Redningsarbejder, der er udført for Personer, som har Evne til Betaling, og for Entreprenørarbejder, samt opkræve de Beløb, det har Krav paa efter indgaaede Aftaler, først og fremmest efter Abonnementskontrakterne. Heri er intet mærkeligt. Ingen kan paatage sig at udføre et regelmæssigt Hverv, heller ikke Redningsarbejde, uden at være sikret fornødent Underhold. Politibetjente og Brandmænd har deres faste Løn, ligesom Læger og Sygeplejersker faar Betaling for deres Arbejde. En fast ansat Medhjælper i en velgørende Institution modtager ogsaa en Pengeløn, og det samme gælder Redningsmanden. Den velgørende Institution skaffer sig undertiden de fornødne Midler ved Indsamlinger, Lotterier, Medlemskontingenter eller „Blomsterdage“. Falcks Redningskorps har — som Erfaringen viser med Rette — ment, at dets Arbejde bedst fremmedes ved, at man tilrettelagde Økonomien efter samme Betalingsprincipper som Forsikringsselskaberne, nemlig ved at der som Betaling for Beredskabet og det udførte Arbejde erlægges en aarlig Afgift, der kan sættes lavere, jo større Tilslutningen bliver. Paa Grund af Korpsets særlige Arbejdsform maatte dette økonomiske Grundlag blot kombineres med en Udrykningsbetaling for Ikke-Abonnenter, dog saaledes at man altid var villig til at se bort fra Betaling, naar Mennesker eller Dyr havde været i Fare, og den, der havde faaet Hjælp, selv skulde afholde Udgiften og var ubemidlet.

Af de 100 daglige Udrykninger, der som tidligere nævnt udførtes af de fynske Stationer i 1943, var der gennemsnitlig $9\frac{1}{2}$ Ambulancekørsler og 43 Sygekørsler, $29\frac{1}{2}$ Udrykninger til Redningsarbejde og 18 andre Kørsler for Entreprenørarbejder, Udlejninger af Redningsmateriel og Presenninger, forskellige Smaatjenester samt Eftersyn og Undersøgelser m. v. De $29\frac{1}{2}$ daglige Udrykninger til Redningsarbejde fordelte sig med 3 til Ildebrand, $2\frac{1}{2}$ paa Grund af Vandskade, Stormskade, Bombenedslag o. l., $4\frac{1}{2}$ til Dyreredning og $19\frac{1}{2}$ til Assistance paa Grund af Kørselsuheld.

Mange af disse Udrykninger er af ensartet Natur, og de fleste bliver for Korpsets Funktionærer et dagligt Rutinearbejde. Dog bestræber Redderne sig altid for at huske, at det, der for dem selv er en dagligdags Begivenhed, ofte for den

implicerede kan være en chokerende og gribende Oplevelse, hvor man maa bringe Hjælp med stor Varsomhed og Hensynsfuldhed. Man ved ogsaa, at selvom Udrykningen sker hurtigt, er Sekunderne lange for den, der venter paa Hjælpen, og det er naturligt, at Folk ved saadanne Lejligheder, hvor de er oprevne og nervøse, kan være korte for Hovedet; men Redningsmændene maa aldrig lade sig paavirke heraf; de skal under alle Omstændigheder være rolige og elskværdige.

Det, der skal udrettes, kan være vanskeligt og farefuldt, men undertiden er det meget let og hurtigt besørget af den erfarne Falck-Mand. Men baade i By og paa Land vænner man sig mere og mere til at kalde paa Falck, naar man staar overfor en eller anden Vanskelighed. Dette er meget naturligt. Selvom et Uheld er let klareret af den, der ved, hvorledes det skal gøres, kan det virke tidsspildende og irriterende, hvis det skal afbødes af en Mand, som ikke har samme Erfaring, eller som mangler netop det Redskab, der skal anvendes ved en saadan Lejlighed, og som det er overflødigt selv at anskaffe, fordi man maaske aldrig mere faar Brug for det. Hvis det var sent og dyrt at faa Hjælp, affandt man sig maaske med Besværet; men med de mange Stationer, den hurtigere Udrykning og den bekvemmere Abonnementsordning, kalder man hellere paa Falck.

Som Eksempler paa, hvor mangeartet Tjenesten kan være, skal anføres nogle Assistancer, der falder udenfor det daglige Rutinearbejde.

I 1930, hvor Stationen i Nyborg endnu ikke var oprettet, maatte man rykke ud fra Odense for at opvarme 6 belgiske Jernbanevogne, som holdt fulde af Bananer paa Nyborg Station. Den 20. December 1933 faldt 3 Heste gennem Isen i en Mose i Præsteskov; efter et farefuldt Arbejde lykkedes det at bjerge to af dem levende. Den 8. Februar 1934 havde man det største Antal Stormskade-Udrykninger i hele Korpsets Historie. Uvejret rasede over hele Landet, og alt Mandskab og Materiel var i Arbejde. Paa Jordløse Station førte Stormen en Godsvogn ind mod et Persontog, og i Rude Skov knuste en stor gammel Gran en Skovarbejder i Faldet. Den 3. Marts 1935 dækkede Odense Stationen det lige udgravede Ladbyiskib med Presenninger for at beskytte det, til det kunde blive undersøgt af Nationalmuseets Folk.

Jernbaneulykken i Ringe den 7. April 1935.

Den 7. April 1935 var der Katastrofeudrykning i Anledning af Togulykken ved Ringe, hvor to Tog var stødt sammen Kl. 7 Morgen paa Odense—Svendborg Banelinien. Der dræbtes 1 og saaredes 24 Mennesker, heraf var 5 haardtsaarede. Falck mødte med 14 Ambulancer og Sprøjter fra Stationerne Odense, Nyborg, Ringe og Svendborg og kørte 17 tilskadekomne til Ringe Sygehus og 4 til Svendborg. Det var to Dieselmotortog, der var stødt sammen, og ved Autogenskæring opstod Kl. 17 samme Dag Brand i begge Vogne, hvorfor de samme Stationer rykkede ud med Slukningsmateriel. Det lykkedes at redde Svendborgtogets Vogn, medens Vognen fra Odense brændte op. Befrielsen og Bortkørslen af de tilskadekomne om Morgenen tog kun en halv Time.

Den 25. Juli 1935 overværede Kongen et Stævne paa Niels Bukhs Gymnastikhøjskole i Ollerup. Tilstrømningen var meget stor. Stationen i Svendborg havde oprettet Samaritervagt og behandlede et stort Antal Besvimelser. Under en stærk Tørkeperiode maatte Stationen i Nyborg den 19. August 1935 pumpe Vandet ind i Vandværket i Nyborg, da Tilløbet til Filtrene var for ringe.

Den 4. Februar 1936 begravedes to Mænd ved Jordskred i Tarup. Odense-Stationen sendte 7 Mand med Redningsmateriel.

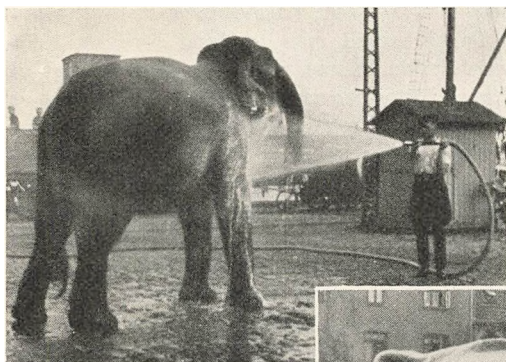

Ved Ankomsten var den ene Mand befriet. Til den anden førte man Slange fra Carbogénapparatet ned gennem et Drænrør, og 20 Minutter senere var han gravet fri og stadig i Live.

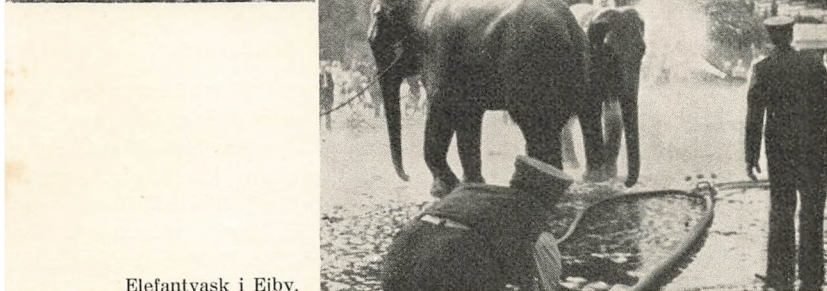
Den 15. August 1936 besørgede Stationen i Odense Klokkespillet ophejst i Domkirkens Taarn. Den 25. August samme Aar rejste Stationen i Assens en Elefant i Cirkus Bellis Telt ved Havnen. Under et Uvejr den 8. Juni 1937 beskadigedes den store Viser paa Kirkeuret i Kerteminde. Falck tog den ned og opsatte den igen efter foretagen Reparation. Den 11. Juli 1937 fyldte Stationen i Odense efter 20 Timers Pumpning Friluftsbassinet i Morud med 600.000 l Vand fra Langesø. Den 21. August 1937 ledsagede Falck i Faaborg Nell Truelen paa Distancesvømmningen Mommark—Faaborg. Den 2. November 1937 flyttede Stationen i Rudkøbing en 2 t Vindmølle fra Torpe til Fuglsbølle.

Den 21. August 1938 flyttede Stationen i Rudkøbing en Dam. En Landmand havde to Damme, en med Vand i en opdyrket Mark og en uden Vand i en Mark med Græsning, hvorfor Vandet blev pumpet fra den ene Dam til den anden.

Den 26. Januar 1939 berømmede Overlæge, Dr. med. P. Küh-

Stationen i Middelfart vasker en af Cirkus Miehes Elefanter.

Elefantvask i Ejby.

nel, Odense Amtssygehus, en Falck-Mand, som efter at have transporteret en dødssyg Patient 20 km i snedækket, glat Terræn tilbød at yde Blod til Patienten.

I den strenge Vinter i Begyndelsen af Aaret 1940 var Forbindelsen over Store Bælt afbrudt i længere Tid. For at faa vigtige Forbindsstof-Forsyninger fra København til de fynske og jyske Stationer, udrustedes en Isbaad, som 6 af Korpsets Folk paa en meget anstrengende Tur førte fra Korsør til Nyborg. Paa Tilbagevejen medførte man to levende Løver, der af Zoologisk Have i Odense var udlaant til Palladium-Film, og som meget gerne skulde frem, for at en kostbar Optagelse ikke skulde gaa i Staa.

Det vil ses, at Redderne er ude for mange forskellige Oplevelser. Nogle af dem har fortalt Eksempler herpaa, som nedenfor gengives med deres egne Ord :

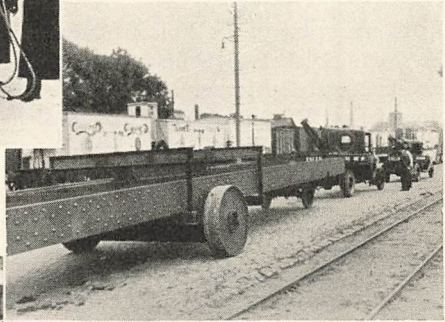
„En Vinternat i 26 Graders Kulde blev vi alarmeret til Naarup til en Barselspatient; men da vi kom i Nærheden af Naarup, viste det sig umuligt at køre de sidste 2 km paa Grund af Sne. Vi maatte saa gaa de 2 km, og forsynet med Baare og 14 svære Tæpper satte vi Kursen mod Huset. I Nærheden af Huset kom Jordmoderen og Lægen os i Møde og sagde, det var en meget svær Fødsel, da Barnet laa i skraa Stilling, og Moderens og Barnets Liv afgang af Tiden og Kørslen. Vi forklarede Lægen, hvor store Snevanskeligheder, vi havde haft paa Turen herved, men lovede at gøre, hvad der stod i vor Magt, for at Patienten skulde komme saa hurtigt som muligt til Fødeafdelingen i Odense. Efter at Patienten var pakket ind, begav vi os paa første Etape, men da vi var kommet et Stykke, blev Patienten svimmel, fordi vi bar Baaren paa vore Skuldre, og da vi gik i Sne til Knæene, vuggede Baaren ikke saa lidt. Et Stykke længere fremme paa Vejen laa et Husmandshus, hvor vi opdagede, at der stod en Mælkeslæde, og denne fik vi Lov at laane. Baaren blev læsset paa Slæden, og saa gik Resten af Turen til Ambulancen mere roligt. 1 Time senere efter en besværlig Tur ankom vi til Fødselsafdelingen med Patienten i god Behold. Efter at vi havde afleveret Patienten, bad Lægen og Jordmoderen os om at vente lidt, da de gerne vilde køre med tilbage, da det ikke var til at faa andre Befordringsmidler. Efter et Kvarters Forløb kom Lægen og fortalte, at Moderen havde født et velskabt Barn og sagde mange Tak.“ (P. Drudgaard).

„Vi blev kaldt ud paa Landet, hvor en Hest var faldet i en 9 Alen dyb Brønd. Brønden var gravet i et Hegnskel, saaledes at dens Overkant var højere end Græsmarken, hvorfor vort Treben blev for lavt. Manden var meget ulykkelig, da det var hans eneste Hest, og han ikke havde Raad til at anskaffe sig en anden, hvis denne druknede. Jeg forklarede Manden, at han skulde tage den med Ro, jeg skulde nok faa Hesten uskadt op. Men det var mere besværligt, end jeg regnede med, for Hesten ligefrem sad paa Enden i Brønden, saaledes at den ikke kunde drukne. Den eneste Maade,

Falck transporterer Jernbjælker til Lillebæltsbroen.

2 Løver er transporteret med Isbaad fra Nyborg til Korsør i Vinteren 1940.

Under Oversvømmelse paa Stranden ved Æbelø assisterer Falck fra Odense et strandet Automobil.

2 Elefanter føres fra Banen til Zoologisk Have i Odense.

Hugo Liisbergs Havhest opstilles i Munke Mose i Odense den 7. Juli 1939.

Falck nedtager Klokkerne i Sct. Knuds Kirke i Odense i 1922.

jeg kunde faa den op paa, var at sætte Koderemme paa Hestens Koder, men saa var Trebenet for lavt. Jeg blev hejset ned i Brønden, hvor jeg spændte om en Kampesten, hvorefter jeg blev hejset op og fremdeles saaledes lykkedes det at faa saa mange Sten op, at der kom et Hul, og paa denne Maade lykkedes det at faa Hesten uskadt op, og glad var Manden, han red hjem paa sin Hest.“ (P. Drudgaard).

„Restaurant „Lille Forum“ havde modtaget Ordre paa Torskegilde for et større Selskab. Spisningen skulde finde Sted Kl. 18, og alt var parat til at modtage Gæsterne. Af en eller anden Aarsag kunde Gæsterne ikke komme, og Restauratøren stod da alene og kiggede paa sine Torsk til 12 Personer. I sin Nød tilkaldte han Falck, og det var ikke forgæves. 10 raske Mand løste Opgaven og nød den gratis Torskemiddag.“ (Gunnar Larsen).

„Den 24. Marts 1933 kaldtes Stationen i Assens til Kerte Præstegaard ved Aarup, hvor der som Følge af den stærke Storm var væltet et stort Træ over mod en Nybygning. Det truede med fuldstændig at knuse Bygningen. Der var sket Henvendelse til nogle Skovarbejdere, men disse turde ikke paatage sig Fældningen, hvorefter det blev overladt til Falck, Assens, at fjerne Træet, hvilket skete uden Skade paa Bygningerne af nogen Art.“ (N. Holm).

„Den 24. Marts 1933 blev vi tilkaldt til Assens Havn, hvor der var sunket 2 Fiskekuttere som Følge af stærk Storm, idet Vandstanden i Lillebælt steg til omtrent 1 m over daglig Vande. Som Følge af Stormen slog Søen over Spadseremolen og fyldte to Fiskekuttere med Vand, saaledes at de sank. I Løbet af faa Timer var Skibene atter hævet.“ (N. Holm).

„I Anledning af Bogense Købstads 650 Aars Jubilæum, som fejredes den 9. og 10. August 1938, var Falcks Redningskorps i Odense af Festkomitéen anmodet om at organisere og varetage Sanitetstjenesten og Afspærringen under Festlighederne. Alt gik da ogsaa upaaklageligt indtil 1 Time før Modtagelsen af Deres Majestæter Kongen og Dronningen, hvor der pludselig rejste sig en meget kraftig Blæst, der bevirkede, at et Telt, der var rejst paa Festpladsen, og hvor en Del af Byens Damer skulde servere Æbleskiver for Gæsterne, ganske uventet begyndte at blæse om. Korpsets Mandskab, der paa dette Tidspunkt opholdt sig paa Havnepladsen for at gøre klar til Kongemodtagelsen, blev tilkaldt, og det lykkedes ved et hurtigt og energisk Arbejde at faa Teltet bragt paa Plads igen, og dermed var Æbleskiverne reddet for Byens Gæster.“ (N. Holm).

Desværre tillader Pladshensyn ikke at bringe flere Eksempler paa Redningsmændenes Beskrivelser af deres Oplevelser, men det kan dog være rimeligt at afslutte dette Afsnit med en Skrivelse af 24. Januar 1944 fra Hr. Fabrikant August Petersen i Odense, som Korpsset havde den Glæde at modtage kort før nærværende Skrift gik til Trykning:

„I Anledning af en Begivenhed, der Lørdag den 22. d. M. indtraf i min Virksomhed, ønsker jeg herved overfor Korpsets Direktion at udtale min Anerkendelse og Beundring for den Daad, der blev udført af Korpsets Redder, Kaj Tygesen.

Under en Maskinflytning indtraf det Uheld, at en Maskine fik Overbalance og var ved at vælte over mod en anden Maskine, ved hvilken der var beskæftiget en ung Dame. Damen vilde sandsynligvis være blevet dræbt eller meget haardt kvæstet, saafremt Redder Tygesen ikke havde opdaget Faren og ved en Indsats, der kunde have været skæbnesvanger for ham selv, reducerede Ulykken til et Minimum.

Da Redder Tygesen saa Maskinen falde, sprang han ind imellem de to Maskiner, og ved at stemme mod den faste Maskine lykkedes det ham at tage Faldkraften af Maskinen, saaledes at den kun langsomt trykkede saavel Redder Tygesen som den unge Dame fast mellem de 2 Maskiner. De øvrige tilstedeværende maatte, for at befri de indeklemte, stemme den væltede Maskine tilbage ved Hjælp af en Dunkraft. Den unge Dame fik nogle Hudafskrabninger og blev utilpas og maatte gaa hjem, medens Redderen trods Utilpashed roligt fortsatte sit Arbejde.

Jeg mener, at den Aandsnærværelse og det Mod, som Redder Tygesen udviste, er al Anerkendelse værd, og jeg beder Direktionen udtale denne Anerkendelse overfor Redder Tygesen, idet jeg lykønsker Korpset med at have en saadan Mand i Tjeneste.“

Hendes Majestæt Dronningen besøger Falcks Stand paa De danske Husmoderforeningers Landsudstilling i Fyens Forum den 22. April 1937. Senere afdøde Direktør Axel Jensen fra Redningskorpset i København viser, hvorledes Redningsstationerne er placeret Landet over.

Øvelse i kunstigt Aandedræt efter Holger Nielsen-Metoden i fynsk Skole under Ledelse af Stationsleder N. Holm.

Foruden at hjælpe, naar en Ulykke er sket, har Falcks Redningskorps altid set det som sin Opgave at udføre et Arbejde for at forebygge Ulykker og at oplære andre til at hjælpe, hvis en Ulykke alligevel indtræffer.

For at fremme dette, har man i Aarenes Løb holdt mange Foredrag, indbudt til Opvisninger og Demonstrationer samt afholdt Kursus i Udførelse af kunstigt Aandedræt og Livredning. Man indførte i sin Tid Pulmotoren i Danmark. Den suppleredes med og afløstes i nogen Grad af Carbogénapparatet, og der er foretaget mange Demonstrationer med disse nyttige Apparater. Man demonstrerede Redningsarbejde paa Møder og Dyrskuer, og om Sommeren demonstreredes Livredning og Genoplivning ved Badestrandene. I 1936 afholdtes Opvisning paa Rundskuedagen i Fyns Forum. Der viste sig stor Interesse herfor, og man oplevede, at Drengene, man havde undervist, og som bagefter overværede en Drukneulykke, viste sig i Stand til at udføre Redningsarbejde, som kunde frelse et Menneskeliv. I 1937 tilbød man derfor alle fynske Skoler at give Undervisning i Livredning og

kunstigt Aandedræt efter Holger Nielsen-Metoden. Næsten alle Skoler modtog Tilbudet. Arbejdet blev forestaaet af Stationsleder N. Holm, som nu er Stationsleder i Helsingør, men dengang ledede Stationen i Nyborg, og i Sommerens Løb modtog ca. 30.000 Dreng og unge Mennesker fra Skoler, Roklubber og andre Sportsforeninger denne Undervisning. Stationsleder Holm oplyser, at han har erfaret, at 6 af de Dreng, han har undervist, senere hen har reddet et Menneskeliv.

Der har ogsaa været givet tilsvarende Undervisning til Hold bestaaende af Sygeplejersker og af Arbejdere og Funktionærer i større Virksomheder mellem Korpsets Abonnenter, som har ønsket saadan Uddannelse.

Korpset i Odense har deltaget i samtlige Falck-Selskabers Kampagne for at advare mod Børns Leg med Tændstikker. Der er udsendt oplysende Skrivelser og Propagandaplakater til Pressen og alle Redningsstationerne, ligesom der er uddelt et stort Antal Tændstikholdere, som indskærper Kampagnens Motto: Gem Tændstikkerne for Børnene.

Som et Led i den forebyggende Brandtjeneste har man endvidere i 1940/41 undersøgt Vandforsyningsforholdene i alle de Kommuner, hvor Korpset ydede Slukningshjælp, og afgivet Indstilling herom til Bygningsbrandforsikrings-Foreningen og Bygningsbrandforsikrings-Nævnet. Den nævnte Forening havde efter Forhandling med Regeringens Beskæftigelsesudvalg oprettet en Laanefond paa 1 Million Kroner, som stilledes til Raadighed for Landkommuner, der vilde etablere nye Vandforsyningssteder eller istandsætte allerede bestaaende. Der var et stort Arbejde at udføre, før Indstillingerne kunde afgives. De blev senere af Nævnet forelagt Politimestrene, og naar disse havde udtalt sig, rettedes der Opfordring til Kommunerne om at overveje de fremsatte Forslag. Arbejdet vakte Opmærksomhed om Vandforsyningen og medførte mange gode Resultater, ikke alene saaledes, at Kommunerne tog imod Tilbudene om Laan og Tilskud, men mange gennemførte straks for egen Regning tiltrængte Oprensninger og andre Forbedringer af Søer, Damme, Mergelgrave og andre Vandforsyningssteder. Dette var glædeligt, idet selv de bedste og mest moderne Sprøjter ikke kan benyttes, hvis der ikke under en Brand er Mulighed for at skaffe dem Vandforsyning.

Katastrofefondet, som har opstillet Telefonposter med Nød-Forbindskasser ved Landevejene, kunde efter Krigsudbrudet kun vanskeligt og med uforholdsmæssig Bekostning foretage de nødvendige Eftersyn af disse Poster, hvorfor Redningskorpset paa-tog sig dette paa den Maade, at Stationslederne besørger Eftersynet, efterhaanden som de alligevel i andet Ærinde passerer Posterne i deres Distrikter.

Falcks Redningskorps har for flere Aar tilbage overvejet Spørgsmaalet om Ambulanceflyvning. Man har hidtil ikke selv anskaffet Flyvemaskine, da det maatte forudses, at Benyttelsen vilde blive ringe og ikke staa i Forhold til de betydelige Udgifter, og Beløbene, som vilde medgaa hertil, kunde derfor indtil videre bedre anvendes til mere nærliggende Opgaver, som endnu ikke var løst i tilstrækkeligt Omfang. For dog at gøre sine Erfaringer paa dette Omraade, saa man var i Stand til selv at udføre Ambulanceflyvning, saasart der maatte vise sig virkelig Trang hertil, fik Korpset i 1937 aftalt et Samarbejde med Det Danske Luftfartselskab, som efter Godkendelse af Ministeriet for offentlige Arbejder stillede 3 F VII-Maskiner til Disposition for Ambulanceflyvning. De blev ombygget for Korpsets Regning,

Patient til Rigshospitalet i København transporteres den 8. Februar 1940 med Flyve-ambulance fra Marslev til Kastrup.

saa de paa et Øjeblik kunde tages i Brug som flyvende Ambulancer, og Korpset leverede Baarer til Maskinerne.

Det var den første danske Flyveambulance, der saaledes blev oprettet, og i Aarenes Løb er udført et Antal Flyvninger, dels med Patienter og dels med Respiratorapparater til Anvendelse paa Provins-Sygehuse. Flere af disse Flyvninger er udført med Patienter fra Fyn. Krigsforholdene har vanskeliggjort denne Tjeneste, men med den Udvikling af Flyvningen, der er sket i Krigsaarene, maa det antages, at Redningskorpset, naar Forholdene efter Krigen tillader det, anskaffer en eller flere Ambulance-Flyvemaskiner, og man agter da at udføre denne Tjeneste paa samme Maade som Korpsets anden Virksomhed, saaledes at man holder Maskinerne for egen Regning ligesom Korpsets øvrige Materiel.

I Aarene 1938—1939 førtes der baade i Fagpressen og ved Møder en ivrig Diskussion om, hvorledes man bedst ordnede Brandslukningstjenesten for Fremtiden. Brandchefen i København, Dr. techn. Povl Vinding opstillede en Række tekniske Krav, som Redningskorpset fuldtud kunde tiltræde, og som man for en stor Del havde opfyldt og for Restens Vedkommende var villig til at søge opfyldt. Men naar Brandchefen til Trods herfor kritiserede den Slukningstjeneste, der var udført af de private Brandvæsener og syntes at være stemt for, at deres Arbejde skulde indskrænkes og i hvert Fald i Købstæderne helt bringes til Ophør, kunde Falcks Redningskorps ikke undlade at tage til Orde herimod. Ganske vist nævnede man ikke Falcks Brandvæsen, men talte om „de private Entreprisebrandvæsener“, men det private Brandvæsen bestod næsten helt af Falcks Brandvæsen; alle andre private Brandvæsener betød sammenlagt kun lidt i Forhold hertil. Brandchefen syntes iøvrigt at være stemt for, at der oprettedes et Rigsbrandvæsen, saaledes at Brandslukningsopgaverne helt eller i hvert Fald for Størstedelen overførtes fra Kommunernes til Statens Administration.

Det er muligt, det var det nyoprettede Rigspoliti, der gav Stødet til dette Ønske. Men Politiets og Brandvæsenets Tjeneste er vidt forskellig. Medens det er en Fordel, at Politiets Arbejde kan udføres uafhængigt af Kommunegrænser, vil det derimod være nødvendigt overalt at ordne Slukningstjenesten efter de lokale Forhold. Det kan være rimeligt at give faste Regler med

Hensyn til Brandmandskab og Materiel og at normalisere Materiellet, saa Sprøjter fra forskellige Kommuner kan arbejde sammen ved større Brande, men alt dette kan gøres i Brandpolitiloven og ved Bekendtgørelser fra Justitsministeriet, og netop Falcks Arbejde havde i høj Grad tilrettelagt Muligheden herfor, idet Korpset af praktiske Grunde forlængst havde paabegyndt en Normalisering af sit Materiel. Det vil ogsaa være rigtigt, at Tilsynsmyndighederne: Politimestrene, Amterne og Justitsministeriet overvaager, at Kommunerne opfylder de paalagte Forpligtelser med Hensyn til Slukningstjenesten, men dette var allerede paabudt i Brandpolitiloven, og som Erfaringen senere har vist, var der intet til Hinder for, at Justitsministeriet administrativt kunde skærpe og udvide dette Tilsyn. Det syntes derfor umotiveret at gennemføre en saa drastisk Nyordning som at skabe en ny Statsinstitution for Brandslukningstjenesten og opheve Kommunernes egen Varetagelse af den stedlige Slukningsordning. Her spillede saa mange andre Hensyn ind, at alle interesserede i hvert Fald først burde have Adgang til at gøre sig bekendt med Spørgsmaalet, saa det ikke endte med, at alene en snæver Kreds af kommunale Brandchefer og Brandinspektører arbejdede paa et Lovforslag herom.

Falcks Redningskorps bestemte sig derfor til at udsende en Redegørelse i Form af en Beretning om Korpsets Virksomhed som Brandvæsen. Man sendte først en Henvendelse til alle de Kommuner, der havde kontraheret med Korpset, og til Brandforsikringsselskaberne, der som foran nævnt deltog i Udgifterne ved Brandslukningen paa Landet, og bad disse udtale sig om Resultatet af Redningskorpsets Slukningsarbejde. Baade Kommuner og Forsikringsselskaber svarede med stor Beredvillighed, og alle disse Udtalelser blev sammen med Korpsets egen Redegørelse samlet i en Bog, der i Juli 1939 udsendtes til samtlige Ministre, Rigsdagsmedlemmer, Amtmænd og Amsraadsmedlemmer, Politimestre, By- og Sogneraad samt Forsikringsselskaber.

For Falcks Redningskorps var det samtidig en Glæde saaledes selv at blive oplyst om Kommunernes og Forsikringsselskabernes Syn paa Korpsets Arbejde. Der blev givet Udtryk for stor Tilfredshed med dette Arbejde, som var paabegyndt i Odense i 1922. Nogle faa Citater af Udtalelser dels fra Forsikringside og dels fra fynske Kommunalbestyrelser vil vise dette:

FORENINGEN AF GENSIDIGE, DANSKE BRANDFORSIKRINGSSSELSKABER havde behandlet Sagen paa et Bestyrelsesmøde og udtalte derefter:

„Den Forbedring af Brandvæsenet paa Landet, som har fundet Sted i Løbet af de sidste 15 Aar, hidrører for en meget væsentlig Del fra den Virksomhed, Falcks Redningskorps i saa Henseende har udfoldet, og det er Foreningens bestemte Opfattelse, at der ikke tilnærmelsesvis vilde være opnaaet saa gode Resultater, dersom Landkommunerne selv skulde have organiseret Slukningshjælpen.

Ordningen er endvidere meget billig for Landkommunerne, hvortil naturligvis bidrager de Honorarer, som Brandforsikrings-selskaberne yder Redningskorpset for veludført Slukningsarbejde efter en Bedømmelse af dette Arbejde i de enkelte Tilfælde, men selv om Korpsets Brandslukningsvæsen skulde opretholdes alene ved Landkommunernes Bidrag, vilde Udgiften dog formentlig blive betydelig lavere end Udgiften ved at etablere og opretholde et landkommunalt Brandvæsen af tilsvarende Kapacitet, idet den Kombination af Redningsvæsen og Brandslukning, som Korpset arbejder med, naturnødvendigt skal billiggøre Ordningen.

De 71 gensidige Brandforsikringsselskaber, der er tilknyttet Foreningen, og som repræsenterer en Forsikringsmasse paa ialt ca. 17,8 Milliarder Kr., har haft rig Lejlighed til at følge Redningskorpsets Arbejde, særlig paa Brandslukningsomraadet, gennem Aarene, og har med Glæde iagttaget de Bestræbelser, Korpset stadig udfolder for at yde det bedst mulige ved ikke alene at holde det engang anskaffede Brandslukningsmateriel i Orden og sørge for nødvendige Fornyelser, men ogsaa ved en fortsat Forbedring af Materiellet, hvorved der opnaas en forøget Yde-dygtighed.

Foreningen tager derfor ikke i Betænkning at betegne Redningskorpsets Virksomhed som værende af stor samfundsmæssig Betydning ogsaa i økonomisk Henseende, idet den betydelige Nedsættelse af Brandforsikringspræmien, som de gensidige Brandforsikringsselskaber har gennemført, siden Redningskorpset i 1922 paabegyndte sit Brandslukningsarbejde i Landdistrikterne, ikke vilde have været mulig uden den stedfundne Forbedring af Brandslukningsvæsenet.“

KØBSTÆDERNES ALMINDELIGE BRANDFORSIKRING:

„I Anledning af Korpsets Henvendelse af 24. August d. A. skal man udtale, at man med Interesse har fulgt det Arbejde, der fra de private Redningskorps udføres ved Sluknings- og Redningsarbejde under Ildebrande, og at det er Brandforsikringens Opfattelse, at dette Arbejde har bidraget meget til Skadernes Begrænsning og derved været af særdeles gavnlig Betydning.“

ASSENS KOMMUNE (4724 Indbyggere):

„... angaaende den Brandsluknings-Overenskomst, Assens Kommune har haft med Redningskorpset siden 1927, skal man meddele, at Byraadet i sit Møde den 22. ds. enstemmigt vedtog at udtale, at denne har virket fuldtud tilfredsstillende, og at Samarbejdet med det kommunale Brandmandskab har været godt.“

BOGENSE KOMMUNE (2920 Indbyggere):

„... at Brandkommissionen paa Foranledning har udtalt, at Ordningen har virket paa fuldt tilfredsstillende Maade.

Paa Byraadets Vegne udtaler jeg gerne, at vi er fuldt tilfredse med de forskellige Ordninger, vi har med Falck, da det vil være uoverkommeligt for en lille By selv at skulle etablere en Ordning, der vil yde den samme Sikkerhed, som vi har efter Overenskomst med Falck.“

FAABORG KOMMUNE (4657 Indbyggere):

„... at Kommunen (Brandvæsenet) i de 11 Aar, Overenskomsten har bestaaet, har været godt tilfreds med Ordningen. Den har været medvirkende til, at Kommunens Udgifter til Brandvæsenet nu kun andrager Halvdelen af Udgifterne før Ordningens Ikrafttræden. Endvidere er Brandvæsenets Effektivitet blevet forøget i høj Grad under Hensyn til at der paa Brandstationen nu altid findes Vagtmandskab til hurtig Udrykning.“

KERTEMINDE KOMMUNE (3294 Indbyggere):

„.. at saavel Byraadet som Byens Befolkning føler sig trygge ved den trufne Ordning — fremfor at Opgaven paahviler Kommunen alene, hvilket denne alligevel ikke kan magte. Man har til Dato kun været tilfreds med Samarbejdet med Falcks Redningskorps.

Der har været flere ret betydelige Brande her i Byen og Omegnen i de senere Aar. I alle Tilfælde har Forholdene ved Udrykningerne været tilfredsstillende. ....

Samarbejdet har været det bedst mulige. Der vides endnu ikke nogensinde at have været Divergenser.“

NYBORG KOMMUNE (9242 Indbyggere):

„... at Raadet, efter at Sagen har været forelagt Brandkommissionen, kan udtale, at Samarbejdet med Korpset har været til Gavn for de Opgaver, det paahviler Brandvæsenet at løse.“

SVENDBORG KOMMUNE (20560 Indbyggere):

„... at Svendborg Kommune saavel økonomisk som brandteknisk er udmærket tilfreds med fornævnte Overenskomst. . .

Samarbejdet med Brandkorpsets Personale har været upaa-klageligt.“

AASTRUP KOMMUNE (*Svendborg Amt — 675 Indbyggere*):

„... at man er meget tilfreds med Slukningsoverenskomsten med Falcks Redningskorps, og efter Sogneraadets Skøn kan Slukningsarbejdet ikke ske paa en mere betryggende Maade for Kommunens Beboere.

Mødetiden paa Brandstedet har i alle Tilfælde foregaaet meget hurtigt.

Arbejdets Udførelse paa Brandstedet har været det bedste.

Samarbejdet med Redningskorpsets Mandskab og Kommunens Brandfogeder har altid været det bedste.

Endvidere ønsker Sogneraadet gerne denne Ordning bevaret.

BARLØSE KOMMUNE (*Assens Amt — 865 Indbyggere*):

„... at man er udmærket tilfreds i enhver Henseende.“

DALUM KOMMUNE (*Odense Amt — 5880 Indbyggere*):

„... at Kommunen er udmærket godt tilfreds med den bestaaende Ordning. Møder aldeles omgaaende efter Alarmeringen.“

HUMBLE KOMMUNE (*Svendborg Amt — 2191 Indbyggere*):

„... at Kommunen i enhver Henseende er tilfreds med nuværende Overenskomst, der i Forhold til den tidligere Ordning af Brandvæsenet i Kommunen giver følgende Fordele: Hurtig Udrykning, øvet Mandskab og godt Materiel.“

KVÆRNDRUP KOMMUNE (*Svendborg Amt — 1880 Indbyggere*):

„... at sogneraadet enstemmigt har vedtaget at udtale sin anerkendelse af den udmærkede maade, Falcks Redningskorps har udført sit arbejde paa ved slukningen af de forskellige ildebrande, der har været her i kommunen i den tid, man har haft overenskomst med korpset, ligeledes har der været et særdeles godt samarbejde mellem korpset og det lokale brandvæsen . . . .“

NØRRE LYNDELSE KOMMUNE (*Odense Amt — 1381 Indbyggere*):

„Det er unødvendigt at besvare nedenstaaende spørgsmaal hver for sig. De besvares alle kort og godt i dette ene: Nr. Lyndelse Kommune har i enhver henseende været tilfreds med det ærede Selskabs arbejde og optræden, naar og hvor kommunen har haft brug for dets assistance.“

*Brandvannsövelse
på Bjergskov, d. 27-7-37.*

RINGE KOMMUNE (*Svendborg Amt — 4007 Indbyggere*):

„I Anledning af Forespørgsel fra Falcks Redningskorps skal man meddele, at Ringe Sogneraad gerne giver Udtryk for sin udmærkede Tilfredshed med Redningskorpssets Assistance ved Brande, indtrufne i Ringe Kommune.

Endvidere ønsker man udtalt, at det vilde være økonomisk uoverkommeligt for vor Kommune at opretholde et moderne og forsvarligt Brandberedskab uden Bistand fra Falcks Redningskorps, men ved Samarbejde mellem dette og vort kommunale Brandkorps paa 7 Mand har man skabt en for Kommunens Beboere særdeles betryggende Brandtjeneste.“

Til Slut skal anføres Besvarelsen fra den Kommune, der længst har haft Slukningsaftale med Falcks Redningskorps:

UBBERUD KOMMUNE (*Odense Amt — 1412 Indbyggere*):

„Angaaende Udrykningshastigheden (d. v. s. Mødetiden i Brandtilfælde): Hurtig.

Angaaende Arbejdets Udførelse paa Brandstedet: God.

Angaaende Samarbejdet med Brandinspektør eller Brandfogeder og Kommunernes Embedsmand iøvrigt: Samarbejdet godt.“

Bogen udøvede Virkning paa flere Maader. Den øgede Kommunalbestyrelsernes Interesse for Slukningstjenesten, hvilket blandt andet medførte Henvendelser til Korpsset fra flere Byer, der endnu ikke havde Overenskomst med det, med det Resultat, at Falcks Redningskorps, siden Slukningsbogen udkom, Landet over har oprettet Kontrakt med yderligere 6 Købstæder og 59 Sognekommuner. Men den fik ogsaa Tanken om en planmæssig Ophævelse af hele det private Brandvæsen og Oprettelse af et Rigsbrandvæsen til at strande. Efter at det saa klart og tydeligt var dokumenteret, hvor omfattende Falcks Brandvæsen var, at det virkede tilfredsstillende, og at de, der skulde betale for Slukningen: Kommunerne og Forsikringsselskaberne, ønskede denne Ordning fortsat, maatte en videre Kamp herimod synes formaalsløs og uigennemførlig. Hertil kom, at de sagkyndige ingenlunde var enige. Hvor Falcks Redningskorps arbejdede med Slukning i Købstæder, bestod som Regel et godt Samarbejde med de kommunale Brandinspektører; i andre Byer ønskede en Del Brandinspektører, at et rent kommunalt Brandvæsen skulde opretholdes, medens de derimod tog Afstand fra Tanken om et Rigsbrandvæsen.

Derimod kunde alle Myndigheder og Brandvæsener, herunder Falcks Redningskorps, let enes om at arbejde paa en videre Forbedring af Slukningstjenesten. Justitsministeriet overvejede at nedsætte en Kommission, som skulde behandle hele Spørgsmaalet om Organisationen af Brandvæsenet udenfor København, og Redningskorpserne blev anmodet om at indstille en Repræsentant for dem til Medlem heraf. Krigsudbrudet og de Omvæltninger, dette medførte, bevirkede, at denne Tanke ikke blev realiseret. Det blev nødvendigt at gennemføre visse Foranstaltninger straks uden at afvente Kommissionsarbejde og Lovrevision. Man blev derfor staaende ved den eksisterende Brandordning, men Justitsministeriet gennemførte administrativt visse Foranstaltninger og overførte den Kontrol med Slukningstjenesten, som hele Tiden havde eksisteret, fra Amterne til Justitsministeriet.

Under 22. August 1940 gjorde man Købstædernes Brandkommissioner opmærksom paa, at det saavel af økonomiske Grunde og af Hensyn til Brandmandskabets Uddannelse som af Hensyn til et effektivt Samarbejde mellem de forskellige Brandvæsener var af væsentlig Betydning, at det større Brandmateriel i Købstæderne var af ensartede Typer, og at der anvendtes ensartede Brandslanger og Slangeforbindelser. Man henstillede i Skrivelse af 7. September 1940 til Falcks Redningskorps, at Korpset ved Anskaffelse af Brandmateriel fulgte de til Brandkommissionerne rettede Henvendelser, hvilket Redningskorpset gerne indgik paa. I November samme Aar meddelte Ministeriet Amterne, at Kommunernes Aftaler med Redningskorpset om større Slukningshjælp skulde forelægges Justitsministeriet til Godkendelse, og paa Forespørgsel fra Redningskorpset oplyste man, at man ønskede saavel fremtidige som allerede afsluttede Overenskomster indsendt til Godkendelse, hvorfor Korpset gik i Gang med at afskrive alle disse Kontrakter, saa de amtsvis kunde indsendes til Justitsministeriet.

Under 23. Juni 1941 udsendtes Cirkulære om Ønskeligheden af, at der etableredes Samarbejde mellem de kommunale Brandvæsener om Slangemateriellets Forsyning med Storz-Kobliger, og samme Dag nedsatte Justitsministeriet et staaende Udvalg, som skulde yde Ministeriet Bistand paa Brandvæsenets Omraade. Dette Udvalg skulde komme til at spille en stor Rolle, idet

Brandøvelse i Dalum den 3. December 1941.

Fra venstre: Direktørerne Harry Falck, William Falck og N. Nielson.

alle Sager om Brandslukningstjenesten, som herefter kom til Justitsministeriets Afgørelse, først behandlede af Udvalget, der derefter afgav en Indstilling til Ministeriet. Udvalget bestaar af Kontorchef i Justitsministeriet Vilhelm Boas, der er dets Formand, Brandchef, Dr. techn. Povl Vinding, Direktør, Civilingeniør N.-Chr. Hafn og Brandinspektør Sigurd Schouenborg. Seks Købstads-Brandinspektører udnævntes til som Udvalgets Tillidsmænd at bistaa det ved Gennemførelsen af de til Udvalget henlagte Opgaver. Disse Tillidsmænd udnævntes senere til Distrikts-Brandinspektører.

Under 27. Oktober 1941 bekendtgjorde Justitsministeriet, at Overenskomster mellem en Købstadskommune og en anden Kommune eller et privat Brandvæsen angaaende Udførelsen af Brandslukningstjenesten i Købstaden indtil videre kun kunde indgaas med Justitsministeriets Godkendelse, og noget senere, at Ændring af Vederlaget ifølge Overenskomster med Landkommuner og Købstæder omfattedes af de givne Bestemmelser og derfor ligeledes kun kunde foretages med Justitsministeriets Godkendelse.

Udlægning af Slangar fra 16 Motorsprøjter ved Brandøvelsen i Dalum d. 3. December 1941.

Efter Krigsudbrudet havde Falcks Redningskorps anmodet Kommunerne om at gaa med til en Regulering af den fastsatte Afgift, idet alle Udgifter steg saa stærkt, at den før Krigen aftalte Betaling ikke mere var tilstrækkelig. Kommunerne tiltraadte en saadan Regulering, men da den gamle Grundpris var for lav og iøvrigt var forskellig for Kommunerne, blev der senere optaget Forhandling om at fastsætte en ensartet Standardpris for Slukningstjenesten. Fra Begyndelsen havde man fastsat en meget lav Afgift. Det viste sig efterhaanden, at denne var utilstrækkelig, bl. a. fordi Kravene til Slukningsmateriellet blev større og dette derfor blev dyrere at anskaffe. I de senere oprettede Kontrakter var der efterhaanden taget noget Hensyn hertil, men de ældre Aftaler fik Lov til at løbe videre uændrede. Før Krigen var der saa meget at gøre med Udvidelser, som bevirkede stigende Omsætning, at man ikke naaede at revidere de Kontrakter, der fastsatte for lave Betalinger. Som Forholdene udviklede sig, kunde man ikke vedblivende yde enkelte Kommuner saadanne særlige Begunstigelser. Man søgte derfor Forhandling med Sogneraadene, og der afholdtes en Række Møder om Sagen. 13. Oktober 1941 holdtes Møde i Svendborg Amt med 80 Deltagere, og 3. December s. A. samledes ca. 300 Repræsentanter for nord-

fynske Sogneraad i Odense, hvor Redningsstationen besigtigedes. Derefter kørte Deltagerne med Ekstratog til Dalum og overværede en stor Slukningsøvelse paa Papirfabriken, hvori 16 af Korpsets Motorsprøjter deltog. Bagefter afholdtes Møde i Fyens Forsamlingshus, hvor Kontraktspørgsmaalet diskuteredes.

Overalt var man villig til at træffe en for alle Kommuner ensartet Aftale, men efter Ønske af de samvirkende Sogneraadsforeninger blev det bestemt, at fælles Forhandling skulde føres for alle Landets Kommuner. Sogneraadsforeningerne nedsatte derefter et Udvalg, som til Formand fik Amsraadsmedlem Chr. Thomsen, Brenderup. Efter en Række Møder enedes man om Udkast til en Standardkontrakt med ensartede Betjenings- og Betalingsbestemmelser. Dette Udkast blev derefter forelagt Justitsministeriets Brandudvalg, som, da man nu stod overfor, at der paa een Gang skulde oprettes nye Kontrakter med et Flertal af Landets Kommuner, ønskede detaillerede Bestemmelser om hele Oplandsbrandvæsenets Tjenesteforhold optaget heri. Der blev afholdt et Antal Møder i Brandudvalget, først med Deltagelse af Falcks Redningskorps alene, og da alle tekniske Forhold her var gennemgaaet, derefter med Deltagelse ogsaa af Sogneraadsforeningernes Udvalg.

300 Repræsentanter for nordfynske Sogneraad, som havde overværet Brandøvelsen i Dalum den 3. December 1941, samlet til Møde bagefter i Fyens Forsamlingshus.

Arbejdet sluttede med, at der blev udarbejdet en „Normalkontrakt om Brandslukning m. v.“, som blev offentliggjort i Sogneraadstidende for 30. Maj 1942 sammen med nogle Bemærkninger af Justitsministeriets Brandudvalg om Forstaaelsen af de enkelte Afsnit og med De samvirkende Sogneraadsforeningers Bestyrelses anbefaling af Kontrakten som fremtidigt Grundlag for Overenskomster angaaende Brandslukning m. v.

Ved Kontrakten var der paalagt Redningskorpset en Del nye Forpligtelser udover selve Brandslukningen. Der skulde i hver Brandkreds i Kommunerne antages et Hjælpemandskab paa 6 Mand, som Redningskorpset skulde instruere samt tilkalde og lønne i Brandtilfælde. For at stimulere Mødelysten skulde foruden Timelønnen betales en Dusør til de 3 først mødende Brandmænd. Redningskorpset skulde i hver Kommune afholde aarlig Øvelse efter en af Korpset forud udarbejdet Plan, der bagefter med Beretning om Øvelsen gennem Politimesteren indsendes til Distriktsbrandinspektøren. Efter Øvelsen skal Kommunens eget Brandmateriel vederlagsfrit efterses, smøres og afprøves. For Redningskorpset betød Bestemmelsen om Hjælpebrandmændene, at der Landet over saa hurtigt som muligt skulde uddannes ialt ca. 17.000 Mand, heraf paa Fyn ca. 4.000 Mand.

Uddannelse af Hjælpebrandmænd.

Selvom der var udarbejdet en Normalkontrakt, var det nødvendigt at rette Henvendelse til hver enkelt Kommune om at tiltræde den. Kommunerne indgik dog efterhaanden herpaa. Alle de nye Kontrakter skulde derefter forelægges Justitsministeriet til Godkendelse. Man kunde naturligvis gaa ud fra, at den af Brandudvalget udarbejdede Kontrakt ogsaa vilde blive godkendt, men for de enkelte Kontrakter var der forinden særlige Forhold at undersøge, saasom Afstanden fra Kommunegrænsen til nærmeste Udrykningsstation og denne Stations Slukningsmateriel. Med de mange Kontrakter, der efterhaanden indsendtes, er Arbejdet hermed blevet saa stort, at der endnu ingen Godkendelser er modtaget, medens dette skrives, men efter hvad Udvalget underhaanden har meddelt vil de kunne forventes i den nærmeste Fremtid.

For Redningskorpset har der været et endnu større Arbejde forbundet med Ordningens Gennemførelse. Først et kontormæssigt med Oprettelsen af alle de nye Kontrakter, disses Udskrivning i flere Eksemplarer med Genparter til Justitsministeriet og Kommunerne samt Udarbejdelse af Instruksler til Funktionærerne om de nye Forpligtelser, og dernæst hele det praktiske Arbejde, som først krævede Afholdelse af Kursus for Stationslederne, for at disse igen kunde medvirke til Antagelsen af de mange Hjælpebrandmænd og derefter uddanne dem. Men det har været Redningskorpset en Tilfredsstillelse, at Spørgsmaalet er blevet løst. Man er nu sikret Arbejdets Fortsættelse i en rimelig Aarrække paa bedre økonomiske Vilkaar, der ganske vist ikke betyder stor Fortjeneste, men som tillader en Udskiften og Forøgelse af Materiellet, der fortsat kan bevirke, at Redningskorpsets Slukningstjeneste paa Landet er moderne og førende. Efter Justitsministeriets og Brandudvalgets Afgørelse med Hensyn til de nye Kontrakter opstaar der formentlig ikke paany Diskussion om Ønskeligheden af det private Brandvæsens Ophør. At der til Gengæld er stillet forøgede Krav til dette Brandvæsens Udstyr og Tjeneste, og at det er underkastet forøget Tilsyn, beklager Redningskorpset ikke. Naar blot Vilkaarene er ens for alle, og Arbejdet udføres paa rimeligt økonomisk Grundlag, føler man sig overbevist om, at man efter hele sin lange Erfaring altid vil være i Stand til at varetage Slukningstjenesten paa bedste Maade.

Deltagere i Kursus for Stations- og Brandvægtsledere i Marts 1943 samlet udenfor Stationen i Odense. Ved Trappen staar fra venstre: Kursusleder, senere afdøde Redningsinspektør Svend Jakobsen, København, Korpsets Formand, Konsul Th. Andersen og Direktør N.Nielson.

For Slukningstjenesten i Købstæder har det hidtil ikke været muligt at faa en Standardaftale godkendt. Justitsministeriet har paa Forespørgsel erklæret, at der ikke vil kunne angives almindelige Vilkaar for Godkendelse af saadanne Overenskomster, da Kravene vil være bestemt af de lokale Forhold, som maa gøres til Genstand for nærmere Undersøgelse i hvert enkelt Tilfælde. Der er siden forhandlet om nogle Sager, og Brandudvalget har givet Indstilling om Godkendelse af en ny Kontrakt for Assens Kommune. I andre Tilfælde er der efter ca. 2 Aars Ventetid endnu ikke truffet Afgørelse. Det kan især under de nuværende Forhold være uheldigt, at en Købstadskommune, som gerne vil forbedre sit Brandvæsen, afskæres herfra i saa lang Tid, hvor Korpset vanskeligt vil kunne bestille nyt Materiel, naar man ikke ved, om en Overenskomst, der er fuld Enighed om mellem Kommunen og Redningskorpset, vil blive godkendt af Ministeriet, idet det har vist sig, at Brandudvalget i Tilfælde, hvor man vel vilde indstille til Godkendelse, dog har ønsket Ændringer, der forrykkede det økonomiske Grundlag.

Det maa herved ogsaa tages i Betragtning, at der har været en stadig Stigning i Prisen paa Automobilsprøjter og Brandslanger, og at det efterhaanden er blevet meget vanskeligt at

skaffe dette Materiel. Der har ogsaa været Tilfælde, hvor Bygning af nye Stationer er vanskeliggjort og fordyret, fordi Tilladelser til Laanegaranti og Salg af Byggegrund, som skulde meddeles af andre Ministerier, ikke kan ekspederes, før Kontraktsagen afgøres af Justitsministeriet.

Redningskorpset kan intet have at indvende imod, at Justitsministeriet fører Kontrol ogsaa med de Slukningsoverskomster, Købstadskommunerne opretter. Men man finder, at der enten maatte kunne opstilles visse generelle Krav, som skulde opfyldes, eller ogsaa at de enkelte Udkast, der blev forelagt, burde ekspederes meget hurtigt. Man har paa Fornemmelsen, at der bestaar en vis Animositet mod Redningskorpsets Slukningstjeneste i Købstæder, og at denne kan bevirke, at Sagerne Behandling varer meget længe. Dette finder man dog uheldigt, da der ikke i Brandpolitiloven for Købstæderne eller iøvrigt i gældende Love findes Bestemmelser, der forhindrer saadanne Aftaler. Af 85 danske Købstæder har de 23 ønsket at have Slukningsaftale med Falcks Redningskorps; den første Kontrakt blev som tidligere omtalt oprettet i Svendborg allerede i 1924, og selvom Loven ikke direkte kræver, at Slukningsoverenskomster skal forelægges for og approberes af Ministeriet, er dette dog gennem Aarene ogsaa tidligere sket i en Række Tilfælde, bl. a. fordi der af nogle Købstæder er søgt Tilskud af Købstædernes Brandforsikring, og denne har da som Betingelse for Bevillingen krævet, at Justitsministeriets Godkendelse af Kontrakten med Falcks Redningskorps blev indhentet.

Redningskorpset maa derfor hævde, at man ikke administrativt bør hindre, at Redningskorpset ogsaa udfører Slukningstjeneste i andre Købstæder. Skal der ske Forandring hermed, maa det bestemmes ved Rigsdagens Ændring af Brandpolitiloven. Det er næppe sandsynligt, at Rigsdagen skulde nære Ønske herom, og saa længe det ikke er sket, bør Købstædernes Ret til at træffe Aftale med Redningskorpset ikke vanskeliggøres under Paaskud af, at der muligt engang i Fremtiden kommer andre Bestemmelser, saa meget mere som Erfaringen viser, at der plejer at medgaa mange Aar til Gennemførelse af en Brandpolitilov. For Tiden skulde det synes klogest at opnaa saa mange lokale Forbedringer af Brandtjenesten som muligt og iøvrigt vente med at søge mere teoretiske Ønsker gennemført, til Verden

Demonstration
af Skumslukning i Odense.

igen er kommet i Lave, og man bedre kan skønne over, hvorledes Forholdene fremtidig vil udvikle sig.

Man maa paa mange andre Omraader affinde sig med, at vi befinder os i en Tid, der kræver hurtige Afgørelser, og hvor man kun kan disponere paa kort Sigt. Da Krigen begyndte den 1. September 1939 og allerede den 3. September viste sig at blive til en ny Verdenskrig, medførte det Restriktioner, som straks øvede Virkning paa Redningskorpsets Virksomhed. Motorkørlens Indskrænkning maatte antages at bevirke stor Abonnementsafgang, men af Hensyn til det øvrige Arbejde og til Funktionærene selv, vilde man meget nødig foretage Indskrænkning af Mandkabsstyrken.

Man udsendte allerede den 31. August Cirkulære til Stationslederne om, at de skulde stille sig imødekommende overfor Mynighedernes Ønsker om at faa ydet Raad og Vejledning og om at faa udført Arbejde ved Deltagelse i Luftværnstjenesten. Endvidere skulde de søge deres Mandskab fritaget for Indkaldelse til Hæren og for Udskrivning til Luftværnstjenesten.

Derefter fulgte næsten daglig nye Instrukser, som Forholdene gjorde nødvendige. Saaledes blev efter Anordning fra forskellig Side allerede den 2. September udsendt en udførlig Vejledning for Planlægning af Brandslukningstjenesten under Luftværns-

tilstand. 4. September udsendtes Instruks i Anledning af Krigssituationen med Meddelelse om, at der ikke mere maatte køres med Personvogne, at der kun maatte udleveres Forbindsstoffer i sædvanlige Mængder m. m.

Den 23. September samledes Direktørerne for samtlige Falck-Selskaber i Aarhus, hvor man vedtog at yde Stilstands-Godtgørelse til de Abonnenter, der paa Grund af Benzin-Restriktionerne ikke kunde benytte deres Vogne. Der blev fastsat Stilstandsregler, hvorefter man gik frem paa samme Maade som Automobil-Forsikringsselskaberne. Da dette vilde medføre en betydelig Indtægtsnedgang uden formindskede Udgifter til Redningsmandskabet, idet Vagtberedskabet paa alle Stationerne alligevel maatte opretholdes af Hensyn til den øvrige Tjeneste, var det nødvendigt at sikre sig Dækning for de øgede Udgifter til denne; saaledes var Benzinprisen allerede steget, og man vedtog derfor at udarbejde en Henvendelse til alle Kommuner og Sygehuse om Regulering af Betalingerne for Brandslukning og Sygekørsel, idet man foreslog, at dette skulde ske efter Engrospristallet. Endelig vedtog man at søge optaget en Forhandling med Reddernes Organisation, Dansk Arbejdsmands Forbund, om en Ordning, der tillod Mandskabet at arbejde paa Skift.

Det lykkedes at føre alle Planerne ud i Livet, og den Hurtighed, hvormed man her forudsaa og imødegik de Vanskeligheder, der efterhaanden skulde vise sig, bidrog meget til, at Redningskorpset kunde holde sin Organisation intakt gennem de lange Krigsaar, vi endnu befinder os i. Man undgik Masseopsigelser fra Automobil-Abbonenterne, som det allerede tegnede til, og dette var særlig betydningsfuldt, fordi Kørslen fra den 20. November igen kom i Gang i nogle Maaneder. Man sikrede sig Dækning for de kommende Prisstigninger, hvilket var lettere at opnaa paa dette tidlige Tidspunkt, og navnlig da man tilbød hele Tiden at regulere efter Pristallet 3 Maaneder tilbage og først at paabegynde Reguleringen i 1940.

Endelig lykkedes det at opnaa den ønskede Ordning, der sikrede Opretholdelsen af den fulde Mandskabsstyrke, idet Arbejdet efter den kunde fordeles paa de enkelte Stationer saaledes, at Mandskabet skiftevis kunde ophøre at arbejde en Uge ad Gangen, men dog kunde tilkaldes, naar Forholdene gjorde det nødvendigt, f. Eks. i Ildebrandstilfælde. Senere blev der under 30.

Maj 1940 vedtaget en Lov om Arbejdsfordeling, og der blev da i August Maaned truffet ny Aftale i Overensstemmelse hermed; men Redningskorpset havde saaledes allerede 8 Maaneder før Lovens Fremkomst paa eget Initiativ faaet gennemført denne Sag. Der blev kun i ringe Omfang Brug for denne Aftale, som man ogsaa helst var fri for at benytte sig af, men man fandt det rigtigst paa enhver Maade og i god Tid at sikre sig, at Virksomheden kunde holdes i Gang uanset hvilke Vanskeligheder, man kom til at staa overfor. Som Forholdene har udviklet sig, er der blevet saa meget Brug for Redningskorpsets Tjeneste, at man ikke alene ikke mere bruger Aftalen om Arbejdsfordeling, men at der tværtimod ved flere Stationer er foretaget Udvidelser af Personalet. Fra November 1939 blev der givet Redningsmandskabet Dyrtidstillæg efter den mellem Hovedorganisationerne indgaaede Overenskomst, og i de følgende Aar er disse forhøjet efter den mellem Hovedorganisationerne gældende Dyrtidsordning og de af Arbejds- og Forligsnævnets Formandskab afsagte Kendelser. Samme Dyrtidstillæg er givet til Stationsledere og andre overordnede Funktionærer samt til Kontorpersonalet.

I 1940 mærkedes de stigende Udgifter mere og mere, og det blev derfor nødvendigt at foretage en Forhøjelse af Afgiften for de private Abonnenter. Denne sattes i Forhold til Detailpristallet og blev paa 10 %, der fra 1. April gennemførtes efterhaanden som Afgiften forfaldt, saaledes at den først var helt gennemført efter et Aars Forløb. Det vilde være uforholdsmæssig dyrt og næsten uoverkommeligt at besøge alle Abonnenter og faa underskrevet Forhøjelsesaftale, og man valgte derfor at udsende en trykt Henvendelse før Forfaldsdagen med Redegørelse for Udgiftsstigningen og Anmodning om at betale det beskedne Tillæg. Der var heldigvis saa megen Forstaaelse for det berettigede i Anmodningen, at den uden Vanskelighed blev godkendt. Ved Nytegning blev Aftalen paaført selve Abonnementsbegæringen.

Den 1. April 1940 udnævntes Assistent Marius Jensen til Overassistent ved Hovedstationen i Odense og i 1943 forfremmedes han til Redningsinspektør. Han blev ligesom Redningsfører H. C. Jørgensen og Redder Chr. Jensen antaget kort efter Oprettelsen i 1919, og de gør alle tre stadig Tjeneste paa Stationen i Odense.

Kursus for „Falck-Lotter“ og Korpssets Kontorpersonale i Rednings- og Luftværnstjeneste med Kommune-læge F. Dreyer som Instruktør.

Efter Besættelsen den 9. April 1940 stod man paany overfor en uoverskuelig Situation, Redningskorpset uddannede Kontorfolk, Repræsentanter og Inkassatorer i Redningstjeneste og udrustede dem med Uniform og Hjelme, saa de kunde træde ind som Reserve for det faste Redningsmandskab. Man fik ogsaa oprettet en frivillig Hjælpetjeneste af Funktionærernes Hustruer, der dannede Korps af „Falck-Lotter“ ved Stationerne. De fik Instruktionskursus, der ogsaa omfattede Undervisning i at anlægge primitive Nød-Forbindinger og i at bære Baarer med Patienter. De blev inddelt i Grupper til Telefonpasning og Vagtmestertjeneste paa Stationerne, til Hjælpere ved Sygetransport under Hospitals-Evakuering o. l. Formaalet hermed var at staa rustet, saa man kunde klare en alvorlig Situation, hvor der ikke alene var Brug for hele Mandskabet, men for endnu flere Hjælpere med fornøden Uddannelse.

Da man nu igen stod overfor Automobilkørslens Standsning i en Periode, hvis Varighed ikke kunde beregnes, men som maatte forudses at blive lang, var det nødvendigt at træffe en Ordning med Abonnenter, hvis Motorkøretøjer ikke maatte benyttes. Stilstands-Ordningen var kun beregnet paa at yde en del-

vis Tilbagebetaling af allerede erlagt Afgift, fordi Kørslen ophørte i en Periode, der var betalt for. Man maatte nu indrette sig paa straks ved Forfaldsdagen at nedsætte den Afgift, der skulde forudbetales for det kommende Aar, og derfor indførtes et Beredskabs-Abonnement. Det bestod i, at Afgiften midlertidig bortfaldt for Vogne, der ikke havde Køretilladelse. Abonnementet ophævedes ikke, men blev hvilende, og det skulde træde i Kraft igen, naar der paany maatte køres. Der betaltes intet herfor, naar det kun drejede sig om en enkelt Vogn, og der ogsaa var Abonnement paa anden Assistance, ellers betaltes 3 Kr. aarlig i Beredskabsafgift pr. Vogn, og man havde da Ret til gratis Assistance under en eventuel midlertidig Kørselsdispensation, eller hvis Motorkøretøjet paa Grund af Myndighedernes Paabud eller efter Ildebrand skulde fjernes fra Garagen.

Denne Ordning er nu gældende paa femte Aar, og den er desværre blevet benyttet i stort Omfang. Hele den private Personvognskørsel er ophørt. Den havde givet Redningskorpset en stor Abonnementsportefeuille og bidraget stærkt til, at der kunde ydes udstrakt Hjælp for en lille aarlig Afgift. Tilbage at betjene blev et mindre Antal Lastautomobiler, der med deres store Kørsel krævede langt mere Assistance, især efterhaanden som det blev vanskeligere at skaffe Reservedele til Reparation, Dæk og Slinger til Erstatning af opslidt Gummi og nye Vogne til Udskiftning.

Redningskorpsets egen Kørsel blev ikke rationeret. Det var ikke muligt at stoppe Kørslen, naar et bestemt Kvantum Benzin var opbrugt, eller for Korpset kun at rykke ud til visse Brande eller kun at udføre visse Sygetransporter. Men Handelsministeriet paabød den størst mulige Sparsommelighed, saaledes at der kun kørtes til strengt nødvendigt Redningsarbejde. Det bestemtes, at der skulde føres en Kørselsbog for hver Redningsvogn eller Sprøjte, hvori hver foretagen Udrykning skulde indføres med nøjagtig Oplysning om Kørslens Art og Længde samt om Benzinforbruget. Kørselsbøgerne skulde hver Maaned forevises det stedlige Politikontor, som skulde kontrollere, at Bestemmelserne var overholdt. For første Gang i Redningskorpsets Historie oplevede man nu, at man ikke uden videre kunde køre, naar Folk ønskede Assistance. Hidtil havde man aldrig afslaaet at rykke ud, selvom Hjælpen ikke var strengt nødvendig. Det kræ-

vede Takt og Sikkerhed i Bedømmelsen, naar Vagtmestrene fremtidig skulde sørge for baade, at Kørslen ikke misbrugtes, at man ikke afslog nødvendig Kørsel, og at Abonnenterne ikke tog Indskrænkningerne ilde op og opsagde Aftalen. Der har dog i de vanskelige Aar gennemgaaende været saa meget Samfundssind og Forstaaelse af, at de Indgreb, der blev paabudt, var nødvendige for det fælles bedste, saa der opstod færre Vanskeligheder som Følge heraf, end man til at begynde med havde frygtet.

Indskrænkningerne mærkedes mest for Bilejerne, der ikke mere kunde faa en beskadiget Vogn transporteret til et langt borte liggende Hjemsted, men maatte nøjes med Bugsering til nærmeste Specialværksted. Til at begynde med vilde Myndighederne helst indskrænke Kørselshjælpen endnu mere, men de overbevistes dog om Nødvendigheden af, at man af Hensyn til Trafikens Opretholdelse fortsatte med denne Hjælpetjeneste. Der begyndte kort efter Besættelsen at komme Gas-Generatoranlæg paa mange Lastvogne, og disse krævede i Begyndelsen uforholdsmæssig megen Hjælp. Det hjalp noget, efterhaanden som Førerne lærte Anlægene bedre at kende; men der ydes stadig forholdsvis mere Hjælp til generatordrevne end til benzindrevne Vogne, og det viste sig derfor nødvendigt at beregne en højere Abonnementsafgift for Generatorvognene. Gennemførelsen heraf tog Tid, fordi Ejerne ikke anmeldte, at der var anskaffet Generator, saa det opdagedes først, naar Korpset blev kaldt til Assistance. Efterhaanden maatte Korpset selv gaa over til at køre med Generatorer. Paa Fyn fik 7 Sygevogne og Kran-

Odense-Stationens Vognpark.

vogne Trægasgenerator i 1942—43 og i 1944 blev det bestemt, at yderligere 17 Vogne skulde gaa over til Stenkulsschwelkoksdrift.

Efter Besættelsen blev en Række Luftværnsforanstaltninger sat i Kraft, og mange Steder blev Redningskorpsets Arbejde taget i Brug i den Anledning. Stationerne blev optaget paa Byernes Luftværnsplaner, og mange Steder aflastedes disse derved for ekstra Anskaffelser af Sprøjter, Slanger og andet Materiel. Stationslederne assisterede med Uddannelse af C. B. Mandskabet, og Korpset deltog i Luftværnsøvelserne. Man søgte ved Forhandling med Indenrigsministeriet at faa gennemført, at der ydedes Korpset en fast Betaling for dets Beredskab og Arbejde ligesom for Slukningstjenesten og de almindelige Abonnementsaftaler. En saadan generel Ordning viste sig imidlertid uigennemførlig. Mange Steder viste man endog Ulyst til at betale for Assistancer, man havde rekvireret. Man kunde indkøbe og betale Materiel, og man kunde lønne det indkaldte C.B.-Mandskab, men forstod ikke, at man ogsaa som alle andre maatte betale Redningskorpset for i hvert Fald det Arbejde, man havde rekvireret og faaet udført. Efterhaanden trængte Forstaaelsen af, at man havde Pligt hertil, dog igennem, og hertil bidrog ogsaa, at baade Indenrigsministeriet og Statens civile Luftværn tiltraadte dette Synspunkt og godkendte en Tarif for Korpsets Luftværnsarbejde.

Luftværnsarbejdet stillede temmelig store Krav til Korpset med Hensyn til Mandskabsstyrken paa Stationerne og Materiellet, og hele dette Beredskab fik Staten fuldkommen gratis i Mod sætning til hele dens øvrige Luftværnsberedskab, saa det var nødvendigt, at der i det mindste blev ydet Betaling, naar man blev kaldt ud for at udføre bestemte Arbejder eller for at besætte Brand- eller Sanitetsvagter udenfor Redningsstationerne. De modtagne Betalinger har dog sammenlagt kun andraget et relativt ringe Beløb. Mange Steder har man ogsaa afgivet Plads paa Stationerne til C.B.-Mandskab og til Luftværnsmateriel. I Odense afgiver man Plads til en kirurgisk Ambulance, der er oprettet paa Amtslæge Hj. Heerups Initiativ. Den skal kunne rykke enhver bomberamt fynsk By til Undsætning, og Korpset har paataget sig at stille Chauffør til Raadighed. Man har ogsaa i Odense faaet udlagt Depot fra Serum institutet for at sikre

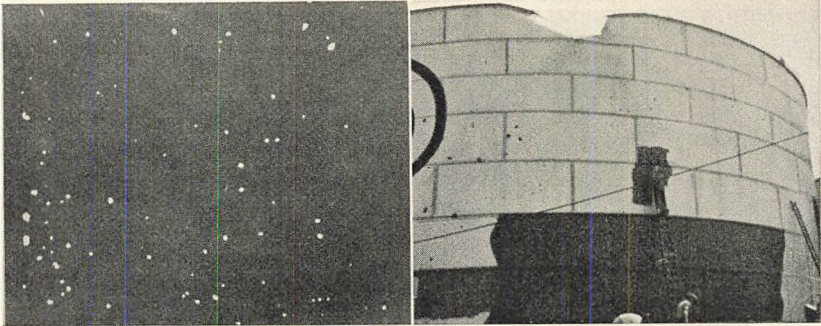
Deltagere i Instruktionsmødet i Odense den 11. Oktober 1940 fotograferet foran Grand Hotel.

Serumforsyningerne for Fyn, hvis Forbindelsen mellem Landsdelene skulde blive afbrudt.

Redningskorpset paatog sig tillige at sælge og udlevere Husvagts-Gasmasker og Arbejdsmasker samt at instruere Køberne i Brugen af Maskerne og afholde fornøden Øvelse med dem.

For at faa klarlagt de mange nye Opgaver, der stilledes til Korpsets Funktionærer, afholdtes et Instruktionsmøde i Odense den 11. Oktober 1940, hvori deltog Stationslederne og andre overordnede Funktionærer fra hele Fyn og Langeland samt efter Indbydelse ogsaa de kommunale Brandinspektører i Assens, Børgense, Faaborg, Nyborg, Ringe og Svendborg. Der afholdtes Foredrag af Direktør W. Falck samt af Direktør H. Duelund og Overassistent Sv. Jakobsen fra Redningskorpset i København. Heri behandledes først og fremmest de Problemer, Krigsforholdene havde skabt for Korpsets Arbejde, og bagefter besvarede Forespørgsler, som stilledes af Tilhørerne. Mødet varede hele Dagen og bidrog utvivlsomt til Arbejdets Fremme og til dets ensartede Udførelse i hele Landsdelen.

Fra 1. April 1941 forhøjedes det midlertidige Tillæg til Abonnementsafgiften til 25 %, og herved er det siden lykkedes at blive staaende trods senere ikke ubetydelige Udgiftsstigninger. Det

Den 28. Juni 1940 slukkede Stationen i Nyborg under Flyverangreb en Brand i Tank-anlægget paa Avernakke. Billederne viser, hvorledes en Tank er ramt af Sprængstykker. Til venstre er Tanken fotograferet indvendig fra, til højre ses den samme Tank udefra.

blev stadig vanskeligere at skaffe mange Ting, der var nødvendige for Virksomheden. Det kneb særlig med at faa leveret Forbindsstoffer, og man maatte gaa over til at bruge Krépebind i Stedet for Gazebind.

Som Tiden gik, indskrænkede Luftværnsarbejdet sig desværre ikke til Øvelser. Det er endnu ikke muligt at berette i Detailler om dette Arbejde, men det kan nævnes, at der indtraf flere Bombenedslag, som krævede Udrykninger med Sprøjter og Katastrofemateriel. Efter Bombenedslag i Gudme, Nyborg og Odense udførtes større Oprydning- og Dækningsarbejder. Efter Nedstyrtninger af fremmede Flyvemaskiner maatte der gentagne Gange rykkes ud med Ambulancer og Sprøjter. Efter Overenskomst med Hærens Sprængnings-Kommando paatog Redningskorpset sig at assistere ved Optagning af Forsagere, d. v. s. nedkastede Bomber, som ikke er eksploderede ved Nedslaget.

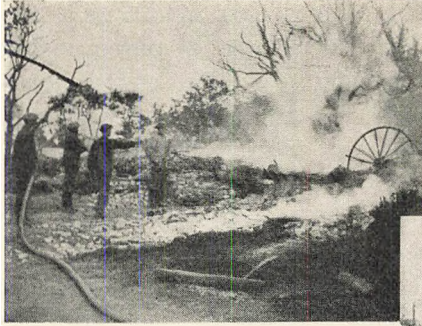
Den 23. Juni 1942 opstod der Ildløs paa Drejø. Under Tækkearbejde paa Præstegaarden var Tækkemanden saa letsindig at ryge; der udbrød Brand, og paa kort Tid nedbrændte 11 af Landsbyens 17 Gaarde samt 6 Huse, en gammel Skole og Udbygningerne til en Købmandshandel. Paa 3 Minutter var 3 Gaarde ompændt af Flammer, og i Løbet af tre Kvarter havde Ilden fat i alle de nævnte Ejendomme, der derefter nedbrændte. Drejø Kommune, der omfatter Øerne Drejø, Birkholm, Hjortø og Skarø, havde paa Grund af Øernes Beliggenhed ikke truffet Aftale om Slukningshjælp udefra, men havde anskaffet en ret

kraftig Haandkraftsprøjte, hvormed man dog intet kunde udrette overfor en Brand af et saadant Omfang. Branden opstod ved Middagstid. Først Kl. 15,30 tilkaldte man Falcks Redningskorps i Svendborg, og da var Færgen netop afsejlet fra Svendborg. Stationen sendte øjeblikkelig en Vogn til Strandhuse Fiskerleje, og derfra blev en Baad roet ud for at standse Færgen, hvilket ogsaa lykkedes. Den vendte tilbage til Svendborg og tog Slukningsmateriellet ombord. Det øvede Mandskab fra Stationen i Svendborg udførte et godt Arbejde med Falcks Motorsprøjter, men ved Ankomsten havde Branden allerede hærget saa voldsomt, at de navnlig kom i Brug ved en værdifuld Efterslukning, der varede i 30 Timer.

Falcks Redningskorps besluttede at gøre en Indsats for, at lignende Ødelæggelse ikke fremtidig skulde opstaa paa de smaa Øer. Der var to Veje at gaa. Man kunde bidrage til en Forbedring af Øernes egen Slukningstjeneste, og man kunde udruste sig selv, saa man hurtigt kunde komme med stor Slukningshjælp i Stedet for at være afhængig af tilfældig og langsom Skibsforbindelse. Man bestemte sig til at arbejde paa begge Maader. Man anskaffede en Brand- og Redningsbaad til Stationen i Svendborg, som allerede den 5. November 1942 var i Orden, saa den kunde demonstreres for Myndighederne. Dens Motor driver en Pumpe, der staar i Forbindelse med en fastbygget „Vandkanon“ paa Fordækket, som kan yde ca. 1250 M/L Vand, og der kan desuden ved Hjælp af 2 Forgreningsstykker udlægges 8 Slinger, saa der samtidig kan sprøjtes med Vand og Skum. Baaden er endvidere udstyret med en 800 M/L bærbar Motorsprøjte samt Komet-Skumanlæg og Plads til 500 m Trykslange; med 4 Baarer i Kahytten, med Lægemidler og Instrumenter, saa en tilkaldt Læge kan yde Bistand under Transporter; samt med et righoldigt Udvalg af Redningsmateriel og Redskaber.

Baaden, der fik Navnet „Redningsfalcken“, er saaledes en flydende Brand- og Redningsstation, som altid er startklar ved Ildebrand eller Ulykke paa de mange smaa Øer i Svendborgsund. Ved Ildebrande paa mindre Øer begynder man straks Slukningen med Baadens stationære Motorsprøjte, som man lægger Slinger ud fra ind paa Land. Er der langt fra Anløbspladsen til Brandstedet, transporteres den bærbare Motorsprøjte i Land til nærmeste Vandforsyningssted, og er der ikke Adgang

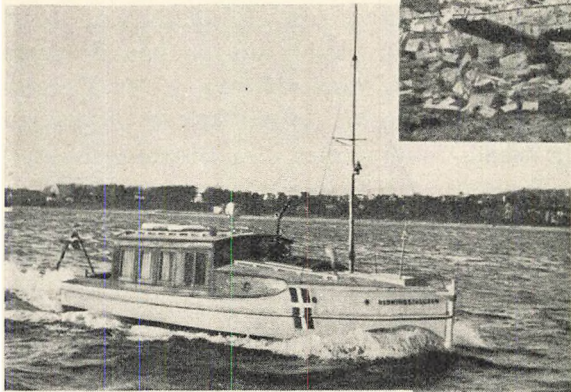

Slukning af Brandtomt paa Drejø den 23. Juni 1942. Falcks Sprøjter fra Stationen i Svendborg arbejdede i 30 Timer.

Præstegaardens Brandtomt. Her udbrød den store Drejø-Brand.

Svendborg Stationens Sluknings- og Redningsbaad „Redningsfalcken“.

Øvelse med Vandkanon ved „Redningsfalcken“s Præsentation for Myn-dighederne i Svendborg den 5. November 1942.

Amtmand Rudolf Lassen, Svendborg, besigtiger „Redningsfalcken“.

hertil, kan den arbejde i Seriesprøjtning sammen med Baadens stationære Sprøjte.

Falcks Redningskorps i Odense bragte et ikke ubetydeligt økonomisk Offer for at kunne yde denne Betjening, men man lagde Vægt paa at være i Stand til fremtidig at kunne yde hurtig Hjælp ogsaa til disse isolerede Steder. Naar man iøvrigt varetog Brandslukningen paa Landet overalt paa Fyn, følte man en moralsk Pligt til at give alle Kommunerne Mulighed for at benytte sig af Korpsets Assistance, selvom dette for de mindre Øers Vedkommende vilde kræve særlige Ofre. Skulde der opstaa en Havnebrand i Købstæder som Faaborg, Rudkøbing og Svendborg, vil Baaden ogsaa faa Betydning, idet den saa kan tilkaldes og arbejde med Slukning fra Søsiden.

Det kan nævnes, at der i Aaret 1943 har været foretaget 36 Udrykninger med „Redningsfalcken“ og herunder sejlet 493 Sømil. Herimellem har ikke været nogen Brandudrykning. Det har hovedsagelig drejet sig om Eftersøgninger og Assistance til kæntrede Baade. 15/8 1943 blev Besætningen fra en kæntræt Lystkutter taget ombord og Kutteren slæbt til Baadeværft i stiv Kuling og høj Sø. 12/11 1943 kæntrede en Baad fra Skoleskibet S/S Padua. Mandskabet reddedes; den kæntrede Baad samt en anden Baad fra samme Skib blev bugseret ud til S/S Padua. 22/1 1943 udførtes Sygetransport af et Barn fra Avernakø. I taaget Vejr sejledes Barnet fra Avernakø til Ballen, hvorfra Falck fra Faaborg transporterede det til Faaborg Sygehus.

Det var ogsaa Meningen at bidrage til Forbedring af Øernes egen Slukningstjeneste. Efter Forhandling med Drejø Sogneraad oprettedes der Normalkontrakt om Brandslukning m. v. suppleret med Bestemmelse om, at Motorsprøjter skulde fremføres med Redningsbaaden, og at Falck skulde udstationere forskelligt Materiel paa Drejø og en 800 M/L Paahængssprøjte paa Skarø. Derefter blev et fast Brandmandskab uddannet paa Øerne, saa det fik grundig Øvelse baade i at arbejde med Øernes eget Slukningsmateriel og i Samarbejde med Redningskorpsets større Slukningshjælp. Af de 36 Sejladsere med „Redningsfalcken“ i 1943 er de 10 udført for at uddanne og senere afholde Øvelser med dette Mandskab. Der er herfor sejlet 4 Gange til Drejø, 4 Gange til Skarø, 1 Gang til Birkholm og 1 Gang til Hjortø. Redningsbaaden er saaledes ogsaa nyttig for det fore-

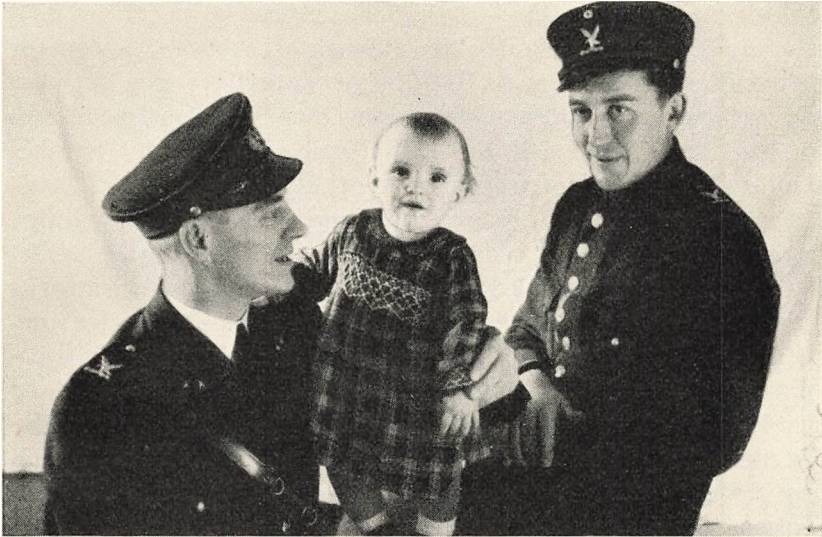
byggende Arbejde. Med den kommer man til Øerne og medfører det nødvendige Materiel; uden Baaden var man henvist til vanskelige Kommunikationer, som vilde bevirke, at der blev afholdt færre Øvelser. Efterhaanden kunde Interessen herfor saa svinde bort paa Øerne, og Falcks Mandskab opnaaede saa heller ikke det Kendskab til de stedlige Forhold, der erhverves ved Øvelserne, og som fremmer Arbejdet under Ildebrand.

Brandpolitiloven for Landet bestemmer, at et Sogneraad kan faa beskikket en Brandinspektør, der udnævnes af Amtmanden, og Justitsministeriet har udfærdiget Instruks for Brandinspektører i Landkommuner. Kommunerne har tidligere kun i ringe Grad benyttet sig heraf. Med den Udvikling, Landbrandvæsenet er inde i, og da det under de nuværende Forhold er særlig vigtigt, at Brandskaderne begrænses mest muligt, maa det imidlertid anses for en Fordel, at der ogsaa paa Landet udnævnes kyndige Brandinspektører, som kan paase, at de givne Bestemmelser overholdes. Den samme Mand kan beklæde Stillingen for flere Kommuner, og man samler naturligt de Kommuner, der faar større Slukningshjælp fra samme Brandvæsen, under en fælles Brandinspektør.

Politimestrene paa Fyn, der har haft Lejlighed til at følge den forberedende Brandtjeneste, der udføres af Falcks Stationsledere, ønskede efter Krigsudbrudet, at Kommunerne skulde søge Stationslederne udnævnt til Brandinspektører, idet man fremhævede, at det var af største Vigtighed, at denne Sag blev taget op, og at det ikke var muligt at finde andre, der baade var tilstrækkelig kvalificerede og interesserede i at varetage denne Bestilling. Redningskorpset tiltraadte, at dets Stationsledere paa tog sig dette Arbejde, og et stort Antal Kommuner afgav efterhaanden Indstilling herom. I Aarene 1939—1941 beskikkede Amterne derefter flere Stationsledere som Brandinspektører. De sidste Indstillinger er dog ikke ekspederet endnu, fordi Justitsministeriets Brandudvalg oplyste, at man nærede Betænelighed ved disse Udnævnelser ud fra den Betragtning, at Stationslederen fik en Dobbeltstilling som Brandinspektør og som Leder af den betalte Slukningshjælp. Ved Erklæringer fra 6 fynske Politimestre, fra en Sogneraadsforening og fra flere Sogneraad kunde det imidlertid dokumenteres, at Betænelighederne var teoretiske, idet Ordningen havde været en Fordel for Kommu-

nerne, og der ikke i den forløbne Tid havde vist sig Vanskeligheder af nogen Art; tværtimod ønskede alle, at Ordningen skulde bibeholdes. Da der ogsaa paa de af Dansk Brandværens-Komité afholdte Amtsmøder er slaaet til Lyd herfor, maa det forventes, at Kommunerne beholder deres Ret til, naar de ønsker det, at faa Korpsets Stationsledere udnævnt til Brandinspektører.

Bente Nielsen, Vester Skerninge, født i Falcks Ambulance den 11. Januar 1942, medens Moderen var paa Vej til Svendborg Sygehus. Redder Corfixen, som staar tilhøjre paa Billedet, assisterede ved Fødslen uden Jordemoderhjælp. Stationsleder E. Nielson, Svendborg, staar med Bente paa Armen.

Beretningen om det fynske Redningskorps Arbejde er nu kommet saa nær op til den nuværende Tid, at der ikke er mere at føje til. Det er forhaabentlig lykkedes at give den udholdende Læser Forstaaelsen af, hvor omfattende Arbejdet har været, og man har ogsaa ønsket at vise, at det ikke alene bestaar i at sende en Vogn afsted, naar der er sket en Ulykke. For at man til enhver Tid kan være i Stand hertil, kræves der et stort Forarbejde, mange Forhandlinger og stadig Opmærksomhed overfor alle de Problemer, der opstaar. Falcks Redningskorps har i Aarenes Løb vundet mange Venner og er Tak skyldig til mange, det ikke har været muligt at nævne i denne Fremstilling. Naar der har været Modstand at overvinde, behøver det

derimod ikke at betyde, at man har staaet overfor Fjender. Men det er faldet i Redningskorpsets Lod ofte at være banebrydende, og man maa være forberedt paa at kæmpe for nye Idéer.

Det er mest fristende at berette om Resultater, man har maattet anstrenge sig for at opnaa, eller om Sager, der endnu kæmpes for, men det bør tilføjes, at man især i de vanskelige Krigs-aar har mødt megen Forstaaelse for Korpsets Ønsker hos Myn-dighederne. Da Korpsets Arbejde er samfundsgavnligt, og man selv har bestræbt sig for at vise Hensyn og Forstaaelse overfor Tidens Vanskeligheder, er dette meget naturligt; men det skal dog fremhæves, at Korpset paaskønner den Tillid og Imødekom-menhed, der ofte er vist det af de Embedsmænd, der har be-handlet Spørgsmaal, som vedrørte dets Arbejde.

En Institution som Falcks Redningskorps, der, skønt den tjener det almene Vel, dog er et privat Selskab, maa iøvrigt være forberedt paa, at den altid nøje skal kunne bevise, at dens Arbejde er gavnligt og vel udført, før den paa forskellige Om-raader lovmæssigt og administrativt kan opnaa samme Arbejds-vilkaar som Statens og Kommunens Institutioner paa Forhaand har. Herimod kan intet indvendes. Det offentlige maa nødvendigvis sikre sig mod Misbrug. Og paa den anden Side holder Kam-pen Redningskorpset ungt og frisk, bevarer det for Bureau-kratisme og gør det forhaabentlig stedse lydhørt for alle rimelige Ønsker fra Befolkningen, som det er dets Opgave at tjene.

Jubilæumsdagen falder ikke i en tryk og fredelig Tid, hvor man kan slaa sig til Ro med en vunden Position. Forholdene er saa vanskelige, at man ikke kan forudse, hvad blot de nærmeste Dage vil bringe. Man kan kun regne med, at de sidste og største Vanskeligheder endnu ikke er opstaaet. Men det skræmmer ikke Falcks Redningskorps. Man skal igennem Besværet, og hele dets Tilværelse har været anlagt paa at bistaa ved Ulykker og uventede Vanskeligheder, og det har altid vist sig, at Arbejdet kunde gennemføres og være til Nytte, naar man blot hurtigt og uden Frygt gav sig i Kast med det. Saa klarer man ogsaa nok Resten af den onde Tid. Korpset føler sig overbevist om, at der kommer Dage bagefter, hvor man igen i et frit Danmark kan skaffe alt, hvad der kræves for Tjenestens rette Udførelse, og hjælpe enhver, der kalder paa Falck, uden nogen Indskrænkning.

STATISTIK

Stationerne og det kørende Materiel.

De foretagne Udrykninger

samt den regnskabsmæssige Udvikling

STATIONERNE PÅ FYN

★ REDNINGSSTATIONER

○ BRANDVAGTER

KØRENDE MATERIEL

BY	AMBULANCER	REDNINGSVOGNE	MOTORSPRØJTER
ODENSE	9	7	5
AARUP	1	1	2
ASSENS	2	3	2
BOGENSE	1	1	3
EJBY	1	1	2
FAABORG	2	2	4
GLAMSBJERG	1	2	2
KERTEMINDE	2	1	2
MIDDELFART	2	1	1
NYBORG	2	2	2
RINGE	2	1	3
RUDKØBING	2	3	3
SVENDBORG	3	4	5
BRANDVAGTERNE			17
IALT	30	29	53

BRANDVAGTER

HUMBLE

KAUSLUNDE

LEJBØLLE

LUNDBY

MAGLEBY

MESINGE

NR. NÆRAA

SDR. BROBY

SKARØ

STENSTRUP

STRYNØ

SÆRSLEV

TROENSE

ULLERSLEV

ØRBÆK

Aar	Sluknings- og Redningsarbejde under Ildebrand	Redningsarbejde efter Vandskade og Stormskade	Dyreredning	Assistance efter Kørselsuheld
1919	13	2	7	5
1920	39	20	12	58
1921	62	11	21	89
1922	51	15	26	107
1923	53	17	24	158
1924	92	41	26	215
1925	129	14	35	198
1926	145	16	54	201
1927	174	47	43	246
1928	229	12	57	227
1929	245	25	56	305
1930	206	16	73	334
1931	135	40	93	566
1932	338	62	172	1416
1933	353	85	408	3992
1934	365	86	408	3993
1935	455	184	710	6206
1936	490	577	1263	9082
1937	516	579	1545	9842
1938	667	1023	1664	9406
1939	619	986	1725	8694
1940	557	1181	1734	7969
1941	575	1578	1789	6329
1942	724	1175	1712	6604
1943	1171	835	1696	7138
lalt	8403	8627	15.353	83.380

Ambulance-udrykninger	Sygetransport	Entreprenør-arbejder, Udlejning af Redningsmateriel og diverse Kørsler	Kørte Kilometer	
			Ialt	
147	1277	32	1483	515.247
292	2364	62	2847	
256	2112	59	2610	
311	1802	97	2409	
298	1504	94	2148	
371	1872	111	2728	
501	2101	322	3300	
453	1894	224	2987	
486	2062	157	3215	
596	2140	198	3459	
678	2590	297	4196	
746	2911	290	4576	
729	2437	249	4249	
838	3703	1246	7775	119.877
1329	5316	4392	15.875	278.623
1329	5316	4491	15.988	278.965
1578	6384	4712	20.229	348.658
1923	7608	6529	27.472	487.139
1939	8890	6617	29.928	511.857
2156	9247	6655	30.818	514.249
2418	9712	6113	30.267	493.354
2144	9908	5452	28.945	408.222
2463	11.971	7890	32.595	404.100
2741	13.483	7867	34.306	418.890
3432	15.651	6769	36.692	471.116
30.154	134.255	70.925	351.097	5.310.612

DEN REGNSKABSMÆSSIGE UDVIKLING

